

- Studiecirkel blir ingen musikskola
sid 4-5
- Projekt för elevdemokrati
sid 5
- Välmående musikskola
sid 6-7

Kultur SMÖCKAN

Nr 1 Feb 2004

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Orkester i särklass
sid 8-9
- Vevlira i vintertid
sid 14
- Utmärkta musiklärare
sid 26

KULTURSMÖCKAN
1
2004

LEDAREN

Fetaste Smockan hittills

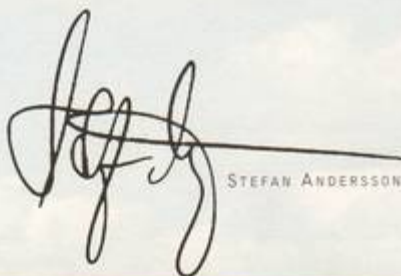
Du håller en fullsmockad tidning med 32 sidor i handen. Det är den största vi gjort hittills! Det är aldrig svårt att fylla tidningen med innehåll då det ju händer så otroligt mycket i och kring vår bransch och då ju också ni läsare är så på alerten med tips och insändare. I regel blir det stora jobbet inför varje nummer, att skära i texter och "ställa" artiklar till nästkommande nummer. Men denna gång slår vi alltså till med ett 32-sidigt nummer med gott stöd från DAUS Tryck & Media som producerar vår tidning.

Vi har valt att debattera kring musik- och kulturskolans driftsformer i detta nummer. Möjligheten att samarbeta med studieförbunden eller att våra verksamheter helt övergår till att bli studiecirklar, finns alltid mer eller mindre uppe på bordet i flera kommuner. Det som primärt lockar tycks vara statsbidraget. Vi har ägnat en del av sidorna till det samtalet för att reda ut förutsättningarna.

Kampen för musik- och kulturskolornas överlevnad fortgår också på andra sätt i landet. Bland annat Degerfors arbetas det just nu intensivt från föräldrar och brukare för att försöka lindra hotet om en kraftig nedskärning. Du får som läsare ta del av den dagbok som föräldraföreningens ordförande i Degerfors, Karin Einarsdotter-Carlén skrivit.

"Hemmahos-besöken" denna gång berättar om Åre kulturskola och förra årets hederspristagare i tävlingen Årets Musik- och Kulturskola, Mölndal Musikskola. På tal om Svenska Musikerådets premiering av Årets Musik- och Kulturskola, berättar vi också om det nya priset för i år som Musikerådet presenterar, Årets Projekt!

Smockan bjuder också på ett porträtt av den fantastiska stråkorkestern Ramseband, ett samarbete mellan särskolan och kulturskolan i Partille. Ramseband lever efter övertygelsen om att ingenting är omöjligt, en ideologi och inställning till liv och leverne som vi alla bör ta till oss i arbetet för en rikare framtid för alla inom musik- och kulturskolan.

STEFAN ANDERSSON

1 INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	Hela kommunens musikskola ...	6-7	Alla spelar i grupp.....	18
Debatt.....	3	Ramseband, Partilles stolthet...	8-9	Kramfors storsatsar.....	20
Musikskolan ingen cirkel.....	4	Fjällnära kulturskola	12-13	Balalaikorna i Gamla Stan.	22-23
Vill stärka elevpåverkan.....	5	Reflektion krin process	14	SMoK initierar kurs.....	24
		Musikskrud i Mellerud.....	16	Sök Årets Projekt.....	28
		Blue Bird i Gällivare.....	17	Porträttet.....	31

KULTURSMOCKAN
DAUS TRYCK & MEDIA
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE OCH REDAKTÖR
Stefan Andersson, 0660-825 22
stefan.andersson@smok.se

PROJEKTLEDARE
Jan Dyllicki, 0660-26 61 05
jan.dyllicki@daus.se

GRAFISK FORMGIVNING
Johnny Altelind, 0660-26 61 31
johnny.altelind@daus.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK
DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER

Per Sjöberg
Stefan Andersson
Heilwig Breckhoff
Mia Agardh
Dag Krafft
Gabriella M Tolén
Olof Wigren
Eva Corlin
Jerker Johansson
Håkan Sandb
Morgan Funecall
Karin Einarsdotter-Carlén
Stefan Franzén

OMSLAGSFOTO:
Stefan Andersson

Kultursmockan utges av SMoK,
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd

Kultursmockan nästa nummer: v. 13.
Manusstopp för annonser: 8/3.

Tipsa Smockan!
Tel: 0660-825 22, 0708-66 03 04
Stefan Andersson

SMoK
Sveriges
Musik-
och Kulturskolor
förbundet

- Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK -

Tre små gummor!

Dom tre små gummorna kommer inte att fröjdas lika väl i Nora längre. Måhända kan dom gå på marknaden men Noras musikliv är kraftigt åderlätet sedan musikskolan lades ned och det kommer för lång tid att vara svårt att fröjdas över Noras musikliv. Det är absolut inte så att studieförbunden kan axla det musikskolan tidigare gjort.

Den yttersta formen av demokrati ger sig till känna i flertalet av de kommuner som har på dagordningen att kraftigt skära i, eller till och med lägga ner, sin musik- eller kulturskola. Föräldraföreningar och allmänhet protesterar så kraftigt mot de politiska förslagen att dom i barnens/ungdomarnas och rättvisans namn tvingas dras tillbaka. Notera att detta sker trots att människor i allmänhet väl inser att den offentliga sektorns kostnader måste minskas.

Det hade inte varit helt konstigt om folkviljan hade lagt sig platt mot

marken med argumentet att vi måste satsa på skolan och omsorgen. Men icke - den vanliga människan är klokare än så och inser att den blygsamma satsning som kommunerna gör på sin musik- och kulturskola - ca 0,2 till 0,3 procent av den totala driftsbudgeten - just är omsorg och (ut-)bildning. Genom musiken, dansen, teatern och bilden växer människors glädje, livskvalité och kreativitet. Ingredienser som stärker lärandet och minskar behovet av sjukvård, omsorg och sjukskrivningar. Det estetiska området är unikt i sin förmåga att positivt påverka oss människor!

Trots dessa kraftiga protester finns det ändå kommunpolitiker som genomdrivar kraftiga sparförslag eller nedläggningar.

Det goda exemplet är väl känt men frågan är om det inte är minst lika lärorikt att studera det avskräckande exemplet.

Till alla kommunpolitiker som fortfarande kan tänka sig att spara på musik- och kulturskolan vill jag ge ett gott råd. Ta en dag eller två och bege er till Nora kommun. Prata med föräldrar, representanter för de (f.d.) musiklivet, prata med barnen och ungdomarna för att lära vad som händer när kommunens kulturella nav går i graven. Det är inte så att, "ungarna kan väl spela hos någon annan än musik/kulturskolan", det är inte så att körer och orkestrar går vidare med hjälp av ideell arbetskraft, det är inte så att studieförbunden kan axla det musikskolan tidigare gjort. Beviset finns i Nora.

Lär av Nora där musikskolan hunnit vara nedlagd ett antal år och effekterna blivit väl synliga!

God Fortsättning tillönskas alla Smockanläsare!

Per Sjöberg, ordf.

Nu kan jag inte längre tåga still!

Efter att ha läst och begrundat tidigare inlägg i "Smockan" angående musik/kulturskolornas huvudmannaskap kan jag inte längre tåga still! I och med att jag genom studieförbundet Medborgarskolan och i samarbete med en ideell förening under fem år haft hand om en nedlagd Kommunal Musikskola kan jag med fog tala om viss erfarenhet i ämnet.

Innan man bestämmer något om vem som kan ta hand om musikskolors huvudmannaskap måste man tänka efter vad man har och vad man kan få om man byter bort det man har!

Jag antar att de som gett sig in i ämnet vet hur en Kommunal Musikskola i dagens Sverige fungerar. Här har man alltså av kommunen anställda musikledare och musiklärare. Dessa tillsammans har tid för undervisning och utveckling av musikverksamheten i kommunen. De har under lång tid utvecklat och förfinat kommunens musiknätverk. Det finns fungerande ensembler och orkestrar och samarbete med vanliga skolor, daghem, äldreomsorgen mm. Företagen i kommunen vet att de kan räkna med att barn till nyinflyttade medarbetare kan ingå i musikskolans verksamhet om de vill.

Här en förenklad beskrivning av hur ett studieförbund arbetar:

Det anordnas kurser i olika ämnen med ett visst antal studietimmar per kurs. För varje studietimme får man både stats- och kommunbidrag. Kurser med enskild undervisning alstrar inget bidrag alls! Bidragen täcker inte alla kostnader ett studieförbund har, utan kursdeltagarna får betala mellanskillnaden som täcker de återstående kostnader för lokaler, lärare, administratörer, studieprogram mm. För att få stats- och kommunbidrag måste vissa bestämmelser uppfyllas. Dessa bestämmelser ändras ganska ofta och detta är tyvärr alltid till det sämre för ekonomin. Ett exempel kan ges när det gäller barnverksamhet: kurser med

barn under 14 år som deltagare, alstrar sedan någon tid tillbaka bara halva statsbidraget. Det inkräktar omedelbart på ekonomin på en musikskola om man har studieverksamhet där, eftersom de flesta barn är under 14 år. Studieförbunden ser välutbildade lärare som en eftersträvsvärd självklarhet. Vill man ha välutbildade lärare måste man räkna med att det kostar!

Nu ska vi sätta in dessa förutsättningar i en studieförbundsstyrd musikskolas verksamhet. Vad händer? Det saknas en samordnande musikledare på platsen! Lärarna är timanställda för de timmar de har undervisning. Det betyder att de knappt har möjlighet att träffa sina kollegor för samtal om musikskolans utvecklingsmöjligheter. Lärarna känner ingen trygghet i sin timanställning. De kan inte leva på den och flyttar snart till bättre förutsättningar. En välmotiverad och kunnig administratör på studieförbundet som försöker driva denna musikverksamhet har varken nog med tid eller resurser för att åstadkomma det en musikledare kan! Så får man inte glömma att så snart en kommunal musikskola ska avvecklas upphör all nyintagning av elever innan uppsägningstiden av lärarna har utgått med följden att det blir ett ordentligt glapp senare och man ser att det fattas elever som har kommit en bit på väg i kunnandet. Så ska studieförbundet lära sig allt om verksamheten, lära upp nya elever och det tar tid. Finns det orkestrar som leds av någon utanför före detta Kommunala Musikskola ser de omedelbart att det inte kommer några nya medlemmar på länge. Det kostar och tar tid att bygga upp en sådan verksamhet! Sedan kan man alltid säga att man ska förlita sig på ideella krafter om inte pengarna räcker till.

De som lägger ner musikskolor inser för sent vad som fattas

Då säger jag: Det görs redan oerhört mycket ideellt för att över huvud taget få det att fungera!

Tänk efter vad en fungerande musikskola betyder för samhället. De kommuner som lägger ner sina musikskolor inser för sent vad som fattas.

Heilwig Breckoff
Grums

Kommunala musikskolan i studieförbund

Ingen bra idé

- Text & foto: Stefan Andersson -

SMoK:s senaste nulägesrapport visar att gemensam driftsform mellan studieförbund och kommun förekommer i ett mindre antal kommuner. Jämfört med rapporter från tidigare år går det att utläsa en minskning av musik- och kulturskolor som drivs i studieförbundsregi men frågan kommer envist tillbaka och diskuteras idag i flera kommuner.

Förslag och diskussioner om alternativa driftsformer för musik- och kulturskolorna ser ut att ofta sammanfalla med perioder av svagare ekonomier i kommunerna. Inte sällan ses studieförbundens statsbidragsstödda cirkelverksamheter som en möjlighet i sökande efter besparingsåtgärder i den lokala kreativiteten.

INGEN LÄMPLIG LÖSNING

Ants Viirman, Kultur och fritidssektionens chef på Svenska Kommunförbundet vill höja ett varnande finger:

- Enligt min uppfattning är studieförbundens normala arbetsförutsättningar inte lämpade för att driva musikskola. De kan mycket väl ha en omfattande

musikverksamhet men det är inte det samma som musikskola. Skulle de driva musikskola i egen regi, på eget initiativ och inte som uppdragsverksamhet, skulle de nog få tänja regelverket ganska rejält för att kunna se den som statsbidragsberättigad.

Om studieförbunden skulle driva musikskola på uppdrag av en kommun handlar det om uppdragsverksamhet som inte är statsbidragsberättigad och i sådana fall måste kommunen, enligt Viirman, ha andra motiv än ekonomiska för att överlåta driften till ett studieförbund.

OFTAST I BESPARINGSSYFTE
Folkbildningsrådet är den organisation

Skulle ett studieförbund driva musikskola i egen regi skulle de nog få tänja regelverket ganska rejält för att kunna se den som statsbidragsberättigad, menar Ants Viirman, Kultur och fritidssektionens chef på Svenska Kommunförbundet.

som av staten har anförtratts att följa upp och utvärdera studieförbundens verksamhet, dit kommer förfrågningar kring möjligheterna att lägga kommunal musik/kulturskoleverksamhet under studieförbunden.

- Det vi kan konstatera är att när frågan kommer upp är det sällan som en driftsfråga eller en pedagogisk fråga, alltså inte en fråga av utvecklingskaraktär. Snarare handlar det om en fråga kring besparingar, förklarar Anna-Carin Bylund som är studieförbundssekreterare vid Folkbildningsrådet.

- Musikskola och studieförbund är två saker som förstärker varandra och om man drar ner på det ena eller andra bör man noga överväga konsekvenserna.

Så kämpar elever och föräldrar för musikskolan i Degerfors

Även i Degerfors kommun är musikskolan starkt hotad och även där visar sig ett stort brukarstöd genom elev och föräldraföreningens engagemang i att hejda förslaget om neddragning av lärartjänsterna.

Karin Einarsdotter-Carlén är ordförande i Elev & Föräldraföreningen för Degerfors musikskola. Hon beskriver en kommun där det för många verksamheter föreslås omorganisationer och stora besparingar, men där musikskolan mest uppmärksamhet. Här är hennes dagboksanteckningar.

Karin Einarsdotter-Carlén, ordförande i Degerfors Musikskolas Föräldraförening.

16 december 2003

Kommuninformation. Vår rektor i musikskolan får information om det tjänstemannaförslag som lagts fram. Det innebär en neddragning med tre musiklärartjänster och minskning av musikledartjänsten från heltid till 40 procent och borttagning av kontoristtjänsten på 50 procent.

21 december

Elev & Föräldraföreningen gör ett utskick till samtliga elever/föräldrar på musikskolan. Vi skickar ut ett brev med information om det tjänstemannaförslag som lagt fram och ett tomt blad adresserat till kommunstyrelsen med uppmaning att skriva sina synpunkter och skicka in.

30 december

Artiklar i dagstidningarna angående de skrivelser som börjat komma in till kommunen angående musikskolan.

Kontaktat tidningarna.

2 januari 2004

Några ur Elev & Föräldraföreningen styrelse tillsammans med några elever träf-

var tidningarna för att ge vår syn på dagens läge.

8 januari

Jag har pratat med kommunalrådet angående planer för musikskolan och han visar intresse för att träffa styrelsen i Elev & Föräldraföreningen för vidare diskussioner kring musikskolans framtid.

9 januari

Skrivit ett upprop till kommuninnevarnarna i Degerfors med uppmaning om stöd för vår kamp att bevara musiksko-

Bagatell 4

ORKESTER/
KÖRSTOL
495:-(exkl moms)

Prova Bagatells sitttriktiga orkester/körstol "Sittra". Finns nu med 3 olika fasta lutningar från 495 kr och en variant med steglös inställning av bakenbenen från 595 kr. Stapelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbyg.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se
mail@bagatell.se
Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Det kanske hjälper på kort sikt som en ekonomisk besparing men man bör fundera på vad det leder till på längre sikt. På Folkbildningsrådet tycker vi rent allmänt det är viktigt att värna ett stort utbud som så många som möjligt får del av, säger Anna-Carin Bylund.

TYDLIGT REGLEMENTE

Det finns klara hinder för att ändra kulturskolan till studiecirkelverksamhet utifrån kulturskolans tradition, form och syfte. Verksamhet av endast övnings- och träningsriktad karaktär kan till exempel inte rapporteras som grund för studiecirkel. Även åldersrelaterade hinder finns. Merparten av eleverna idag i Kulturskolan skulle ställas utanför då man under studiecirkelåret ska som deltagare fylla 13 år, enligt reglerna.

– Det grundar sig på vad som står i folkbildningsförordningen, att det är en verksamhet som riktar sig till kvinnor och män, vi rör oss alltså inom kultur och vuxenutbildningsfältet, förklarar Anna-Carin Bylund. Sen kan jag tycka att det är oerhört viktigt att man stöttar verksamhet till barn och ungdomar men det ska man kunna stötta på andra sätt än via folkbildningsanslaget. Det är skillnad på aktiviteter för barn och ungdomar, och en folkbildning som syftar till en kulturverksamhet eller utbildningsverksamhet som är ett något vidare begrepp än en aktivitet, utan att för den skull förringa aktiviteter. Men det är oli-

ka saker, menar hon.

Att det här skulle finnas en gräzon kring reglerna tycker inte Anna-Carin Bylund:

– Vi menar att våra kriterier är tydliga och har blivit ännu tydligare från och med i år.

Fakta:

– Studieförbundens lokala enheter genomför sin verksamhet i enlighet med förbundets egna mål och anvisningar och Folkbildningsrådets kriterier.

– Verksamhet av endast övnings- och träningsriktad karaktär kan inte rapporteras som grund för studiecirkel.

– Utbildning som genomförs på någons uppdrag och som riktar sig till en avgränsad målgrupp med skyldighet att delta, är inte bidragsgrundande.

Studiecirkel:

– Deltagare skall under året fylla minst 13 år.

– Studiecirkeln är en gruppverksamhet som kännetecknas av dialog mellan deltagarna.

– Tre deltagare inklusive cirkelledaren är minimum för statsbidragsberättigad cirkel.

Andra former av verksamheter:

– I annan gruppverksamhet kan deltagarna vara yngre, gruppen ska bestå av minst tre deltagare.

– Kulturprogram är en verksamhet eller produktion som redovisas inför publik.

lan med nuvarande omfattning. Namnlistor lade vi ut i de flesta butiker i centrum och på bensinstationerna. Kontakt togs också med dagspressen, de skrev artikel om vårt uppdrag.

14 januari

Styrelsen i Elev & Föräldraföreningen haft ett möte med kommunalråden. Fått information om omställningsprogrammet och fått veta att "politiken vill bevara musikskolan", men situationen kan inte ge någon fribevis.

16-18 januari

Samlat in namnlistorna som vi lagt ut i kommunen, totalt 1236 namnunderskrifter. Blev också uppringd av Karlskogakuriren under söndagen, de var intresserade hur många namnunderskrifter vi fått in.

19 januari

Stor uppmärksamhet i Karlskoga Kuriren och Nerikes Allehanda att namnsamling för musikskolan givit över 1000 namnunderskrifter.

Kommunstyrelsen sammanträtt och tagit beslut om besparingar i kommunen, men inte några förhastade beslut angående neddragning på musikskolan. Beslutat att föra diskussion med rektor och föräldraförening om lösningar på bästa sätt.

Elev & Föräldraföreningen har haft styrelsemöte och tagit beslut om att genomföra en ljusmanifestation före kom-

munfullmäktige den 26 och att musikören ska spela i Folkets Hus före sammanträdet. Vi kommer tända marschaller och visa att detta kommer att beröra många ungdomars framtid i Degerfors. Dagens Nyheter har varit på musikskolan hela dagen för att intervjua och fotografera.

20 januari

Blev uppringd av kommunalrådet som ville träffa Elev & Föräldraföreningen helst före kommunfullmäktige den 26 januari, möte bestämdes till 23 januari.

23 januari

Möte med kommunalrådet då han gav oss information om kommunstyrelsens möte och lovade oss att vi ska få mer tid att diskutera musikskolans framtid. Visserligen kunde han inte ge några garantier för vad som kommer att ske på kommunfullmäktige men att kommunstyrelsens mening i alla fall är att inga förhastade beslut ska tas.

26 januari

Nyss hemkommen från kommunfullmäktige, det blev återremiss på hela besparingsförslaget.

Vi kämpar vidare!

Karin Einarsdotter-Carlén

Ordförande Elev & Föräldraföreningen

SMoK vill stärka elevinflytandet

Ungdomsstyrelsen ger SMoK ekonomisk möjlighet att stimulera ungdomsinflytandet i musik/kulturskolorna.

– Vi hoppas få ett antal kommuner som vill delta i projektet där vi vill bygga ett starkare nät av lokala ungdoms- och föräldraorganisationer i våra musik- och kulturskolor, berättar Dag Krafft, kanslichef på SMoK

SMoK har ansökt och fått bidrag på 500 000 kr från Ungdomsstyrelsen för att med start under 2004 stimulera ett antal provkommuner, bygga upp ungdoms- och föräldraorganisationer lokalt. Avsikten är att musik och kulturskolornas avnämare, under organiserade former ska ges möjlighet att påverka verksamheten. På detta sätt kan - tillsammans med ungdomar och föräldrar - musik och kulturskolorna dels utveckla verksamheten och dels byggas starkare som folkrörelse.

– I tider som idag måste engagemang från föräldrar och elever tas tillvara. Engagemanget finns redan idag och har till exempel nyligen bidragit till att rädda kulturskolan i Lindsberg och drivit fram en folkomröstning om musikskolans framtid i Kungälv, men vi behöver stärka och organisera nätverken, menar Krafft.

KAN BLI INTERNATIONELLT PROJEKT

Avsikten är att under våren 2004 intressera ett antal kommuner att bygga upp lokala ungdoms- och föräldraorganisationer knutna till musik/kulturskolan. Med tiden kan regionala och nationella organisationer byggas upp, kanske till och med internationella. Hur allt detta arbete ska organiseras och genomföras blir en gemensam uppgift för "projektkommunerna" och SMoK.

Förhoppningsvis kan de första erfarenheterna spridas vidare till övriga musik/kulturskolor på SMoK:s rikskonferens i Kiruna 2005.

Om kommunerna och SMoK lyckas i detta uppsåt finns framtida strukturbidrag att söka hos Ungdomsstyrelsen. Antal medlemmar och spridning i landet är då viktiga parametrar för att få detta strukturbidrag, avslutar Dag Krafft.

Nu tar han på sig jobbbarbandskarna, SMoK:s kanslichef Dag Krafft och tillkännager ett framtidsprojekt där SMoK ska rekrytera ett antal intresserade kommuner som tillsammans ska jobba för att stärka inflytande och stöd från elever och föräldrar i musik- och kulturskolor. Ungdomsstyrelsen stöttar projektet ekonomiskt.

Foto: Stefan Andersson

Den senaste tiden har det förligen duggat utmärkelser över den framgångsrika musikskolan med sin stora bredd och sitt starka fäste i sin kommun. Det började med silverplats för musikskolans slagverksensemble Rimshot, när föreningen för slagverkspedagoger SPIS:s, arrangerade sin slagverksensemblätävling. Därefter kom uppmärksamheten från Svenska Musikrådets tävling Årets Musik- och Kulturskola och sedan fortsatte det med att skolans drillflickor vann SM-guld i marschdrill vid förra RUM-festivalen. Och nu har också skolan fått möjligheten att dela ut ett stipendium till två av sina elever från Stiftelsen Ebba och Gustaf Ljunggrens Minnesfond.

TRADITION OCH FÖRNYELSE

Om musikskolans uppdrag har Andrine en klar uppfattning.

- Vårt kulturarv är orkesterverksamheten och vi måste slåss för orkesterinstrumenten. Musik och kulturskolorna ska vara de som ska föda framtida operor och symfoniorkestrar, menar hon men betonar också vikten av att följa med i utvecklingen med nya kulturämnen och undervisningsformer.

FOSTRAD I MUSIKSKOLAN

Själv säger hon sig verkligen vara ett barn av kommunala musikskolan:

- Hela min uppväxt tillbringade jag i Borås musikskola där jag spelade fiol, altfiol och piano, läste teori, deltog i sträckkvartett och i alla skolans orkestrar och dessutom i Borås Orkesterförening.

Men när hon frågade skolans dåvarande musikledare Torgil Persson om hon också fick låna hem en tvärflöjt, då sa han stopp.

Hur har då åren som ung elev i Borås musikskola påverkat Andrine?

- Jag hade inte musiken med mig naturligt hemifrån utan musikskolan "plockade upp" mig och öppnade för

Årets Musik- och Kulturskola -utmärkelse som sporrar i Mölndal

- Text och foto: Stefan Andersson -

Det blev fest och uppståndelse när Musikskolan i Mölndal blivit hederspristagare vid förra omgången av Svenska Musikrådets årliga tävling, Årets Musik- och Kulturskola.

- Kommunen bjöd oss på tårter och pressen har verkligen uppmärksammat oss. Utmärkelsen blev ett kvitto på att vi gör ett bra jobb, en bekräftelse som ytterligare höjt den positiva arbetsandan på skolan, säger Andrine Bendixen Mangs, nyttillträdd musikskolechef men som sedan länge varit anställd i olika befattningar på skolan.

Håll tempot uppe...
...kom i stämning!

SEIKO

generalagent
javi|musik
Box 5120, S-426 08 VÄSTRA FRÖLUNDA, SWEDEN
tel | 031|693130

Under pausen i orkesterrepetitionen passar Lena Björk och några elever på att vil pianot titta på stämmorna en extra gång.

mig en helt ny värld och snabbt fick jag ett socialt nätverk genom ensembler, orkestrar och lägerliv. Det har påverkat mig mycket. I Borås fick jag nog mina grundvärderingar kring hur en musikskola ska drivas.

SYNAS OCH HÖRAS

Alla som arbetar vid Mölndal musikskola är väl medvetna om nödvändigheten i att synas och höras.

– Det är viktigt att musikskolan är synlig. Vi måste våga tala om vad vi står för så kanske det inte skulle behövas några folkomröstningar, menar Andrine, på tal om den senaste utvecklingen i en annan del av regionen.

Själv lever de som de lär i Mölndal och gör ett stort antal olika föreställningar som till exempel under vecka 20 när de ställer in undervisningen för att istället ta med barnen ut för att spela på gator och torg, servicehem och skolor. Cirka 50 framträdanden hinner det bli. Även vecka 11 har blivit en spelvecka. Då presenterar sig alla lärare med sina instrument genom att göra en musikal för kommunens alla barn i årskurs 2.

Veckan avslutas med en "pröva på lördag" då barnen kommer för att testa instrumenten inför valet.

Under vecka 20 ljuder det om Mölndal, då är alla musikskolelever ute och spelar på gator och torg, i skolor och på servicehem. Här är det brassrytmikarna som böjer stämningen.

Foto: Olle Gustafsson.

Ett annat exempel på den höga ambitionen i att göra sig synliga är den tidning skolan ger ut en gång per termin.

VILL UTVECKLA MÖLNDALSMODELLEN

Skolan möter cirka 6000 barn i veckan, drygt två tusen i ämneskurs och resterande genom kör- och orkesterverksamheten och i samarbetet med grundskolan, något som Andrine nu vill utveckla ytterligare.

– Jag vill skapa en "Mölndalsmodell", där musikskolans lärare kommer till grundskolan som ett musikarbetslag för att jobba en hel dag tillsammans med grundskolans musiklärare och inte som någon "Gubben i lädan" som poppar upp, förklarar hon.

Idag upplever Andrine att synen på musiken i skolan är alltför kortsiktig genom det "köp och sälj-förfarande" där

grundskolan köper timmar av musikskolan, ett system som är sårbart i perioder av ekonomiska neddragningar.

– Vi vill förbättra statusen på musikämnet genom att musikskolans lärare ska vara som en naturlig del av lärarna på grundskolan och att ämnet ska vara integrerat med andra ämnen, säger hon.

STARKT PEDAGOGISKT INTRESSE

Mölndal musikskola har en chef som satsar på det pedagogiska ledarskapet, ett intresse som bland annat visar sig i ämnet stråkrumik, en gruppmetodik de själva arbetat fram på skolan i samarbete med Musikhögskolan i Göteborg. Den metodiken sprider sig nu bland olika andra instrumentgrupper och drar till sig många studiebesök från andra skolor.

Även om mycket är bra och Andrine har bara gott att säga om politikerna i kommunen så bekymrar hon sig för att de ännu inte förmått att ta tag i frågan om de bristfälliga lokalerna.

– Det är svårt att utveckla mer inom dessa väggar och vi har tyvärr också brist på andra konsertlokaler i kommunen. Det är något vi också måste jobba vidare med, konstaterar Mölndals framgångsrika musikskolas nya chef med ett gåtfullt leende.

Andrine Bendixen Mangs är ny musikskolechef i Mölndal. Skolan har en lång historia av framgångsrik verksamhet och bland nya utvecklingsprojekt ser nu Andrine samarbetet med grundskolan som något att prioritera och stärka.

” Vårt kulturarv är orkesterverksamheten

I Ramseband är allt möjligt

- Text och foto: Mia Agardh -

- Ska vi spela Fritiof? frågar Birgitta Strömberg
Och så kommer låten snabbt igång. Adam Henriksson och Mattias Dröscher spelar melodistämman, resten av bandet spelar ett tangoackompanjemang tillsammans med Helena Wattström vid pianot.

- Kommer ni ihåg vad som var viktigt i den här låten? frågar Birgitta och instruerar med fiolen.
- Kom ihåg att det är tango vi spelar, förstärker Helena och markerar tangorytmen.

Och så händer det. Kortare, intensivare stråk tillsammans med högt lyfta huvuden får en januarihall tango att vakna till liv.

En stråkorkester i särklass, kallar de sig. Bakre raden: Mikael Fröblich, Adam Henriksson, Mattias Dröscher. Främre raden: Jesper Stevik, Stefan Enkvist, William Lindstedt.

Det låter kanske som en helt vanlig orkesterlektion och det är det också. Den enda skillnaden är att detta är Ramseband från särskolan Partille, en fiolorkester som blivit omskriven och berömd så långt bort som i Japan.

Att de alla har någon form av funktionshinder har aldrig varit just det; ett hinder.

- Det som är viktigast med det vi gör, det budskap vi vill få fram, är att ingenting är omöjligt och att musiken överbryggar allt, säger Helena.

Medlemmarna i Ramseband har blivit vana vid besök och uppmärksamhet, så när jag presenterade mig var det öppna famnen och idel glada ansikten. Men så har de också uppträtt mycket, varit på resor i Sverige, i Lettland och Bryssel och på turné två gånger i Japan!

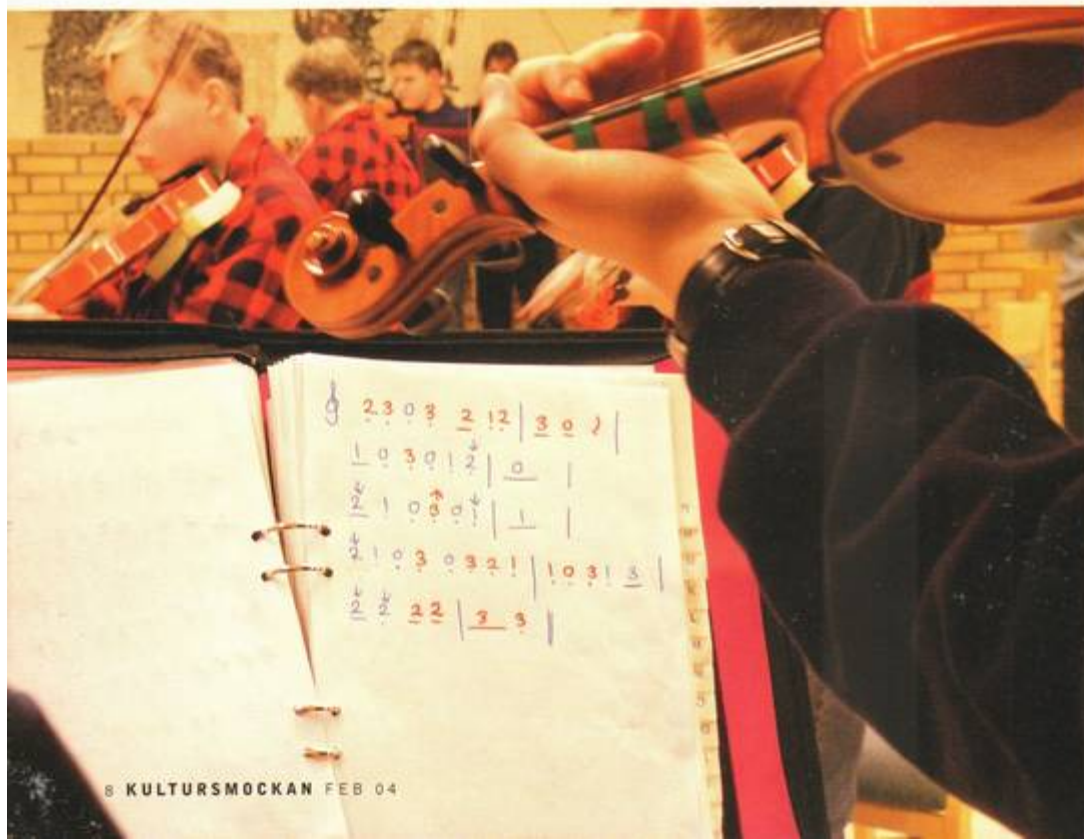
- Genom Ramseband, konserterna och resorna växer eleverna som människor, säger Helena. De är inte särskolelever, de är musiker!

KULTURSKOLA OCH SÄRSKOLAN I SAMARBETE

Allting började 1995 när rytmikpedagogen Helena Wattström vid Öjersjö skolan, och Birgitta Strömberg, fiolpedagog vid kulturskolan i Partille, ville göra något tillsammans. Tre specialpedagoger vid särskolan tillfrågades om samarbete och på den vägen är det.

Hur ser då framgångsreceptet ut?

- Det goda samarbetet med särskolan är jätteviktigt, poängterar Birgitta. Det är ju där de har kunskap om barnen. De stöttar och hjälper till under lektionerna, sköter kontakten med hemmen samt

skjutsar till och från repetitionerna.

Birgitta och Helena konstaterar att det är ovanligt att särskola och kulturskola samarbetar på det här sättet. På frågan varför förklarar Helena:

- Det finns en rädsla ibland, tror jag, att jobba med särskolan. En rädsla att eleverna ska misslyckas.

Vi har från början visat eleverna att vi tror på dem, litar på att de ska lyckas och då gör de det! Det som gör Ramseband unikt, fortsätter Helena, är att det är en verksamhet för barn och ungdomar. Det man annars ofta ser är verksamhet för vuxna med olika funktionshinder.

- Ramseband har också öppnat dörrar för fler elever från särskolan att hitta in i Kulturskolan, även med andra instrument, konstaterar Birgitta.

FIGG METODIK

Strängarna benämns och skrivs med färger. Greppbrådan under strängarna är därför färgad med remsor av tejp.

Akordstoner i låtarna som ska spelas skrivs ner med bokstäver i respektive strängs färg, på vita kartongark som musikanterna spelar från.

- Det går fort och lätt för eleverna att lära sig nya låtar, säger Birgitta. De gillar alla låtar men börjar också komma med egna önskemål till repertoaren. Det viktigaste är att det är fartygt och glatt.

På repertoaren finns, bland annat visor och folkvisor, pop och klassiskt, schlagers och dansbandslåtar.

MUSIK ÄR GLÄDJE

Det jag som besökare slås av under mitt besök hos eleverna och deras pedagoger är glädjen som finns i rummet. Denna oförställda glädjen till musiken och musicerandet.

Birgitta förklarar:

- Det vi vill få fram vid våra konserter och föreläsningar - som jag tror att vi fick dem att förstå också i Japan - är kvalitén i att ha roligt tillsammans och därigenom växa som människa och individ. Bara detta att våga visa glädje.

VÄGEN TILL JAPAN

Besöken i Japan, har varit stora upplevelser för både eleverna och pedagogerna.

Resan kom till första gången genom att Kerstin Rosén, specialpedagog i Partille, som varit missionär i Japan, ville visa den svenska särskolan som utomlands är väl ansedd. Efter att Ramseband sökt pengar från fonder och stipendier, kom de iväg och på 10 dagar gav de åtta konserter. Helena och Birgitta höll också metodikföreläsningar och uppmärksamheten lät inte vänta på sig:

- Vi spelade på Svenska ambassaden i Tokyo, berättar Helena. I Japan räknas popularitet i hur många spaltmeter det står om något i tidningen. Ramseband hade fler spaltmeter än när kronprinsessan Victoria besökte landet!

- Barnen klarade allt nytt på ett otroligt sätt, säger Birgitta, och det är ju klart, vi kände ju oss som kungar. Från det vi landade i Japan var den "röda mattan" utrullad för oss. Det var konserter i stora lokaler, tv, tidningar och eleverna fick skriva autografer. En elev tog till orda på en av konserterna:

"Jag tycker så mycket om er japaner. När jag såg alla er här inne ville jag nästan gråta."

MUSIK FÖDER GLÄDJE

Att Ramseband sprider glädje illustrerar nästa händelse som eleverna berättade för mig, med stort allvar och förvåning:

De hade haft en konsert i en kyrka i Japan och pastorn sade i sitt tacktal att han blev så glad när han hört dem spela att han nästan ville börja dansa.

Ramseband spelade sitt extranummer, en av favoritsångerna, Sven-Ingvars; "Säg inte nej, säg kanske". Och vem fick de se komma dansande mittgången fram om inte, pastorn!

PÅ FLOTT MIDDAG

Att medlemmarna i Ramseband klarar allt och ständigt överträffar sig själva visar resan till Bryssel.

- Vi blev inbjudna att vara med och inviga det Europeiska Handikappåret

2003 i Bryssel, berättar Birgitta. Där deltog vi också på en informell middag som svenska ambassadören i Bryssel inbjöd till. Och i minglet bland ministrar och ambassadpersonal träffade också eleverna ingen mindre än kronprinsessan Victoria, för en pratstund.

Ramseband i Partille har ofta studiebesök från andra kulturskolor och särskolor så kanske finns det en möjlighet för fler barn med funktionshinder att vara del av och växa med musik, något som för så många av oss är en självklarhet.

Specialpedagog Susanne Berglund och folkläroaren Birgitta Strömberg från Partille är några i teamet bakom den framgångsrika ensemblen, Ramseband, ett samarbete mellan Särskolan och Kulturskolan i Partille.

Ramseband gästar SMOK:s seminarium

En stråkorkester i Särklass kallar de sig, ungdomsorkestern från särskolan i Partille.

De kommer att medverka när SMOK under seminarieliknande former ska presentera resultatet från den nyligen genomförda förstudien kring relationen musik- och kulturskolan och deltagare med funktionshinder.

Arbetet med studien har hittills varit inriktat på att kartlägga och analysera situationen kring och synen på deltagare med funktionshinder på våra skolor idag. Representanter för musik- och kulturskolorna har fått svara på enkäter och också blivit intervjuade. Rapporten är tänkt som ett underlag till ett fortsatt engagemang kring frågan. Arbetet sker med stöd från Kulturrådet. Seminariet dit alla intresserade hälsas välkomna äger rum i SMI:s lokaler i Stockholm den 18 mars. Se annons på nästa sida.

HÄRNÖSANDS
FOLKHÖGSKOLA
KAPELLSBERGS
musikskola

Kapellsbergs musikskola

Din utbildning för konstmusik! Stråkar, piano, sång, komposition, träblås, blockflöjt, bleckblås, slagverk.
1-2 år. Ansökan 20 mars

Musikhandledarlinjen

Yrkesutbildning för att inspirera grupper inom t ex vård, barnomsorg och skola till musikskapande.
2 år. Ansökan 31 mars

Språk och musik

Unik collegeutbildning där du läser språk på Mitthögskolan och musik på Kapellsbergs musikskola (sång, piano eller stråkar).
1 år. Ansökan 15 april

www.hfs.se • 0611-55 85 00 • info@hfs.se

Labanskolan

frisärskola med kulturinriktning

- Text & foto: Eva Corlin -

Labanskolan frisärskola är unik inte bara i Uppsala, hit kommer både nationella och internationella studiebesök. Nyligen flyttade skolan till fräscha och rymligare lokaler anpassade till undervisning i drama, teater, bild, musik och teori.

Här är alla någon! Det budskapet möts av på en tavla i entrén. De arkitektritade om- och tillbyggda lokalerna rymmer musikrum, ateljé för levande

Biltovätt med massage är en tillitstärkande övning på Labanskolan.

verkstad, stort dramarum, teorisalar, fritids, matsal och kök, blandningen av äldre och nya möbler ger en trivsamt hemkänsla.

Alla elever får dramaundervisning och varje vår ges förmiddagsföreställningar för publik som återkommer år från år. Skolans elever har i Uppsala län också medverkat på Kulturveckan av, med och för människor med utvecklingsstörning. Allmänheten har då bjudits på olika former av kultur som, teater, musik, och utställningar.

Pedagogiskt drama och teater är ett viktigt led i undervisningen. I dramarummet pågår kommunikationsövningar, som ger trygghet och tränar samarbetet mellan eleverna under ledning av Annika Isaksson och Birgitta Foucard. Fridans med schalar i olika färger, framför salens speglar avslutar övningarna.

Labanskolan för utvecklingsstörda barn och ungdomar i årskurserna 1-10, startades 1997. Sedan hösten 2001 finns även 4-årig gymnasiesärskola som följer gymnasieskolans individuella program med tyngdpunkt på skapande ämnen.

Skolan som startades av Annika Isaksson och Age-Sanner Persson har nu drygt tjugo elever.

Bagatell 7

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite händig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Pris: 1495 kr till en flygel (exkl. moms)
Pris: 595 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

SMoK-SEMINARIUM

Funktionshinder

- hinder eller möjlighet i kommunala musik- och kulturskolan?

18 mars, 13.00 – 16.00
SMI, Eriksbergsgatan 8 B, Stockholm
Anmälan till: dag.krafft@smok.se
Seminarier är avgiftsfritt.

Ur programmet:

Hans von Axelson från Handikappombudsmannen
Stefan Andersson, SMoK
Dag Krafft, SMoK
Christina Herder, Kulturrådet
Ramseband, Partille

Panelsamtal
Kaffe

Välkommen!

med stöd från
Kulturrådet

INTE bara sjalöm

Henrik Olsson, Olle Olsson och Joel Eriksson går alla på Kyrkskolan i Hallen, i Åre kommun. De går i Åre Kulturskola och klätat på sina Garor bar de gjort från i böstas.

Åre(t) runt Kulturskolan

- Text & foto: Stefan Andersson -

I Åre satsar man starkt på samarbete mellan lärare och ämnen inom kulturskolan men också på samarbetet med andra organisationer och aktörer i kommunens övriga kulturliv.

Tvillingarna Louise och Elenor Rudvall går i årskurs 3 men är redan vana vid sina instrument som de spelat på i fyra år.

När medeltidens pilgrimsresenärer styrde stegen mot katedralen i Nidaros, nuvarande Trondheim, då passerade de flesta genom Åredalen. Idag passerar man inte, idag stannar man i Åre, i första hand alla tusentals turister som lockas av fjäll, sjöar, vildmark och bördig jordbruksbygd.

Men Åre jobbar också med goda resultat för sitt övriga kulturliv med en ny och hungrig kulturskola i spetsen.

- Ja vi ser positivt på framtiden, säger Margareta Kallin, pedagogisk ledare.

KULTURSKOLAN TUNG VALFRÅGA

Berit Lind är avdelningschef på kultur och fritidsförvaltningen och berättar historien om skolans organisatoriska förändring:

- Socialdemokraterna lade ned musikkolan 1995. Då startades en ny verksamhet som fick heta Åre Kulturverkstad. Där var idén att jobba så mycket som möjligt med frivilliga krafter. Det visade sig dock att det behövdes utbildade kulturpedagoger till de olika aktiviteterna. Centern tog frågan om kultur-

Centern
tog
Kulturskolan
till sin
valfråga,
och vann!

skola som sin valfråga 1998 och vann (!) då kunde verksamheten utvecklas till kulturskola med dans, bild och musik.

Idag är skolan långt större än den tidigare varit, nio lärare jobbar i bred verksamhet centralt i Järpen men också i de flesta av kommunens övriga skolor.

- Samarbetet med grundskolan har växt och det är något jag ser fram emot att få stärka ytterligare, säger Margareta Kallin.

UTVECKLAR EFTER FÖRUTSÄTTNINGARNA

I Åre kulturskola försöker man hitta nya vägar och experimenterar gärna efter optimala och fiffiga lösningar så att verksamheten ska bli så effektiv som möjligt.

För att stimulera orkester och ensemblespel, som kan vara svårt att upprätthålla i glesbygd, varvas den ordinarie ämneskursundervisningen med samspelsdagar fem gånger per år. Då mixas eleverna vid skolan och man möts i grupper med olika åldrar och med blandade instrument.

- Grupppelet utvecklar elevernas förmåga att musicera, menar stråklärare Gunnel Lundholm:

- Man märker väl vilka elever som spelat samspel tidigare, de har lärt sig att också lyssna på andra och det tar nära nog ett år att öva upp den förmågan.

Grupppelet utmynnar i stora föreställningar med barn från hela kommunen och tillsammans med namnkunniga artister som till exempel när Roger Pontare gästade den senaste konserten.

- Vi hade 800 i publiken och 300 deltagande elever i ishallen, berättar Margareta. Och till vårens föreställning tänker vi att filmmusik ska bli temat. Vi räknar med tre föreställningar i Järpens biograf, alla på kultur- och fritidsavdelningen kommer att hjälpa till och vi brukar också få stort stöd från föräldraföreningen.

STRATEGI BAKOM FRAMGÅNG

Vad är då Åre Kulturskolas nyckel till framgången?

- Vi är bra på att jobba tillsammans över gränserna, tycker jag, såväl över ämnesgränser som i samarbete med andra organisationer och aktörer här i kommunen. Vi har till exempel ett mycket spännande samarbete kring musik och barn med särskolan, TBV och föreningen "Hand i Hand".

Och nu till helgen deltar vi i ett samarbete med Åre Konstförening och Slöjdföreningen i ett stort projekt där vi, så

här inför julen, ska formligen fylla Järpens bibliotek med änglar, skapade av barn och unga. Då blir det också änglaallång, änglaverkstad, ängladans och mycket annat.

Vi är duktiga på att leva upp till att vi är en kulturskola så att det inte enbart är musiken som styr, det är viktigt att också arbeta bra med alla andra kulturämnen, menar Margareta Kallin, pedagogisk ledare vid Åre Kulturskola.

Bild och form är den gren vid Åre kulturskola som fått bästa betyg av föräldrar och elever vid den SKOP-mätning som skolan gör återkommande. De vackra änglarna ska ställas ut i biblioteket i Järpen och bildlärare Brittis Larsson kan känna sig nöjd.

Brittis Larsson, bildlärare och Margareta Kallin, pedagogisk ledare vid Åre Kulturskola beundrar några av de fantasifulla änglar som barn och unga i kommunen gjort till den stora änglautställningen i biblioteket.

Bagatell 9

Notställbelysning
Allround
med en eller två
lampor från 265 kr
flexi med batteri
och nätdrift
Pris: 590 kr
(exkl moms)

Pianolampa med tung fot

Guld, Antik,
Svart, eller
Oxid.
Pris: 550 kr
(exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

SMoK arrangerade "kriskonferens"

- Text & foto: Dag Krafft -

För de 50-talet musik/kulturskolor som inför 2004 befarade en minskning av det kommunala bidraget på mer än 10 procent, inbjöd SMoK till ett seminarium för att analysera läget och försöka fokusera på möjliga framtidsstrategier. Drygt 20 ledare slöt upp under två dagar i december och tillsammans med de inbjudna föreläsarna rätade de ut en hel del frågetecken.

försök
se er själva
utifrån

Här är deltagare från hela landet som samlades kring den gemensamma frågan om en botad verksamhet, i och med en dramatiskt minskad musik- och kulturskolebudget. SMoK arrangerade seminariet i slutet av december förra året. Seminarielidare var Håkan Sandb, Stefan Andersson och Dag Krafft.

Sven Nilsson kulturstrateg, Arne Hedebark undervisningsråd och tidigare förvaltningschef, Elvy Söderström kommunråd och ledamot i Socialdemokratiska partiets verkställande utskott och Ants Viirman från Svenska Kommunförbundet,

gav deltagarna, utifrån sina olika erfarenheter och utgångspunkter, en hel del att reflektera kring.

POLITIKERNA LYSSNAR PÅ OPINIONEN

Ants Viirman menade att musik/kulturskolan är en ekonomiskt sett, billig verksamhet på det stora hela. "Kulturkronan" är effektiv i det kommunala sammanhanget. Råden han gav var att använda den folkliga oppositionen som skapas runt musik/kulturskolor i kris. Lokalpolitiker lyssnar på denna typ av yttring, menade han.

- Ni bör argumentera utifrån individperspektivet, om individens behov som ju är kommunens uppgift att tillfredställa. Viktigt är också att peka på kommunnyttan av verksamheten. Så går det att argumentera, enligt Viirman.

Men driftsform via studieförbund är ingen framkomlig väg menade han. Här råder för många restriktioner.

Han pekade också på den utredning som snart ska presentera sina resultat,

Ansvarskommittén under ledning av Mats Svegfors. Ants uppmanade alla ta del av utredningen som kommer att ha stor betydelse för det framtida samhället i Sverige.

TYDLIGA BUDSKAP

- Ni som musik och kulturskolans ledare måste vara tydliga ledare och föra den ideologiska debatten, ansåg Arne Hedebark, ingen annan kommer annars att göra det.

Vi måste hitta former för samverkan på hemmaplan och inte stå ensamma. Att hitta de stora kontaktytorna som finns med grundskolan där samsyn finns vad det gäller den växande ungdomen är något att prioritera enligt Arne.

- Se till att ni är ett med övriga skolor och visa det vid besparingar, ansåg han.

Sätt er verksamhet i fokus och förklara för politiker och cheftjänstemän varför musik/kulturskolan ska finnas kvar. Se till att er verksamhet finns med i skolplanen och att den knyts ihop med budgeten, var hans vidare budskap.

Slutligen reagerade han på de konkreta frågeställningar som deltagarna själva skrivit upp på tavlan för att besvaras innan mötet var över. Inte på vad som stod där, utan vad som inte stod.

- Ordet elev saknas helt, noterade han, så också ordet grundskola. En fara i vårt arbete, menade Arne, är att vi endast har "innanförperspektivet".

- Ett "utanförperspektiv" måste ibland till

för att se helheter och musik/kulturskolan i sitt sammanhang, konstaterade han.

SÅ GÅR KULTURENS VÄGAR.

Kulturstrategen Sven Nilsson, menade att vi ägnar mer tid åt medier, kultur, underhållning och information än åt arbete. Vår hunger efter upplevelser är omätlig. Kulturprodukter och konstproduktion håller på att bli de viktigaste varorna och tjänsterna. Vi väljer vad vi vill se, läsa och lyssna på ur en mångfald som aldrig varit större. Digitaliseringen gör att allt kan översättas, förändras och återanvändas, från massprodukterna till de unika gestaltningarna och alla blandformer däremellan.

- Där ligger både hoten och möjligheterna för kulturen och kulturpolitiken, tror Nilsson.

FRÅN VÅRTA TILL BLODOMLOPP

Elvy Söderströms, (s) främsta budskap var att musik/kulturskolan inte ska vara en värta utan vara själva blodomloppet, en del i helheten.

- Tillväxt i en kommun är den inre tillväxten. Näringslivsavdelningen borde prata med musik/kulturskolan, omsorgsförvaltningen likaså, menade hon.

Det gäller att få alla andra att prata om oss, att inte bara vara en del av BUN eller Kultur & Fritid utan en del av hela samhället. Hög livskvalitet pratas det om i kommunernas översiktsplaner, här ska musik- och kulturskolan in.

- Och när ni ska tala med makthavare om något ni vill ändra på eller göra, lägg då upp strategin så att ni presenterar det som ett erbjudande istället för att "gå på" politikerna, tipsade Elvy.

Och på tal om den munkavle som flera i gruppen hävdar sig få från den egna kommunen vid tider av besparingar, säger Elvy:

- Bjud in till samtal men vägra att vara tyst. Bättre ett gupp i vägen än ett gupp i själen, avslutade hon.

Sammanfattande rådgivande punkter:

- Följ spelreglerna - men vägra vara tyst.
- Kom med erbjudanden istället för påhopp och krav.
- Jobba ihop med andra, bli blodomloppet.
- Jobba långsiktigt.
- Värda fadderpolitiker (kontaktpolitiker).
- Förse politiker med argument - involvera.
- Utveckla elev- och föräldraföreningar.
- Håll kontakt med andra organisationer i näringslivet.
- Bryt "inifrånperspektivet", försök se er själva utifrån.
- Måla inte ut politiker som fiender.
- SMoK kan bygga upp en "akutväska", en argumentationskatalog för medlemmarna att använda sig av när det blåser snålt.

Som jag ser det...

Musikundervisning för de välbeställda

Äldre människor blir ofta lyriska då någon spelar för dem. Det gäller inte minst mina egna föräldrar. De växte upp i enkla hem under 30 - 40 talet i norra Bohuslän. I de kärva tider som då räddade gällde det att genom hårt arbete kunna försörja sina familjer med det absolut nödvändiga som mat, kläder och tak över huvudet. Att lära sig spela var det inte tal om. Det fick stanna vid drömmar. Att lära sig spela var huvudsakligen något för de välbeställda som hade råd att skicka sina barn till privatlärare. Visst fanns det enstaka människor som lyckades lära sig spela utan lärare, men det var få förutnat.

Jag föddes 1959 i ett vänligt arbetarhem i Munkedals kommun. Musikskolan startade upp under 60-talet och min första musiklärare Curt Barregren gav

oss undervisning i blockflöjt och jag fortsatte sedan med piano. Mina föräldrar gladdes åt att jag kunde få lära mig spela, något som de själva inte fått uppleva när de var unga. Att få lära sig spela ett instrument var nu inte längre något som enbart överklassen ägnade sig åt. Sverige fick musikskolor där alla barn var välkomna. Kommunerna levde knappast i något överflöd. Antalet människor som arbetade i kommunerna under 60 - talet var betydligt färre än idag. Musikskolor var dock något som man ansåg viktigt för det uppväxande släktet. Resten vet vi. Den svenska musikskolan har betytt oerhört mycket för det svenska musiklivet, både på amatör och professionell nivå. Det som kanske är ännu viktigare är att hundratusentals människor har fått ett intresse som följer dem genom livet. Det är betydligt mer än enbart en fritidsaktivitet för barn och ungdomar under uppväxarten.

I Kungälv, Arjeplog och Karlsborg så har socialdemokratiska styren tagit beslut om att lägga ner sina musik/kulturskolor. Kostnaden för att driva Musik/Kulturskolan i en kommun handlar om några promillen i kommunens budget samtidigt som det ger så mycket tillbaka. Jag är fullt medveten om att vård/skola/omsorg som regel vill ha mer resurser. Kommunerna har även inrättat en mängd nya tjänster, inte minst på den administrativa sidan, som vi inte hade för 30- 40 år sedan. Det måste dock finnas en balans. Att lägga ner musik/kulturskolan i en kommun är ytterst kortsiktigt och det räddar ingen kommunal ekonomi. På lite längre sikt tror jag man kommer att förlora i flera avseenden. De politiker som prioriterar bort

sin musik/kulturskola kan vara säkra på en sak. Musiklivet i dessa kommuner kommer inte helt att dö ut. Barn i välbärgade familjer kommer att skickas till privatlärare som förr i tiden, nu med hundralappar i fickorna. Barn från vanliga hem kommer att få hålla till godo med annat. Tv/dataspel, slötittande på video, DVD, kabeltv och andra föga utvecklade tidsfördriv kommer i de flesta fall att ta över där musikskolan tytnat. I dessa kommuner är barn från vanliga enkla hem inte längre välkomna in i musikens värld annat än som passiva lyssnare.

”
Barn från vanliga hem får hålla tillgodo
”

Morgan Funevall
Rektor för Kulturskolan i Dals-Ed

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

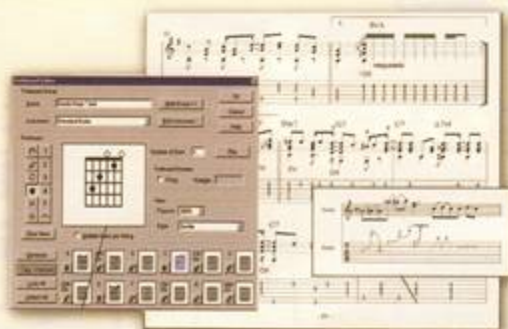
mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50. - fax: 013-527 52

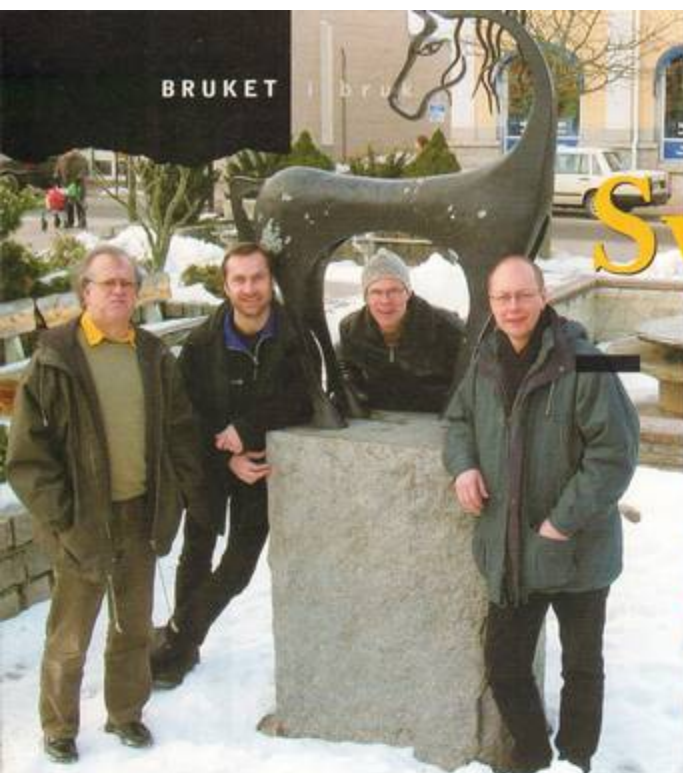
FinaleGuitar

Finale Guitar är ett helt nytt program som har funktioner för att notera stränginstrument på ett professionellt sätt. Du kan skriva partitur innehållande ända upp till 32 instrument. Med Finale Guitar kan du notera alla typer av instrument med ett lyckat resultat varje gång. Finale Guitar är fullt kompatibelt med övriga Finale-serien vilket gör det till ett mycket flexibelt program.

SWEDEN MIDI MUSIC AB Tel. 08-806888

Pris inkl. moms: 2.150:-
info@swedenmidimusic.com

Fyra eldsjälur som planerar sätta Mellerud på kartan genom en stor folkmusikfestival. Från vänster: Lars Nilsson, förvaltningschef och musikanter, Albin Faust, instrumentmakare och musiker, Clas-Göran Jansson, musikledare och riksspelman, och Robert Eriksson, musiklärare och riksspelman.

Kulturbruket i Mellerud med härliga lokaler. Musikskolan, konsertballen och bildsalen flankeras av grundskolan, gymnasiet och KomVux. 92 miljoner kostade bygget med sina inbjudande stora, ljusa och öppna ytor. Det vackra räcket i konstsmide är skapat av konstsmiden och bildbyggaren Miklós Fözö från Fengerfors strax norr om Mellerud.

Melleruds kommun brottas med stora utflyttningssiffror och svag ekonomi som så många andra inlandskommuner. Som bekant hävdas allt oftare att kultur kan vara en faktor som kan få negativa spiraler att vända och det vill man pröva i Mellerud genom att satsa på att skapa Sveriges största inomhusfestival för folkmusik.

– Vi vill lansera Mellerud som ett regionalt folkmusikcenter och ska inleda det arbetet genom festivalen nu i slutet av mars, berättar arbetsgruppens ledare Lars Nilsson, folkmusikentusiast och chef för kultur och utbildningsförvaltningen i Mellerud.

POSITIV MARKNADSUNDERSÖKNING

När Lars kom till Mellerud för fyra år sedan fanns som grund en mindre spelmannsstämman som drevs av lokala föreningar. Snabbt föddes idén om en större stämman vintertid och snart pratade man i termer av folkmusikfestival. Förutsättningarna undersöktes och gruppen förstod att här fanns ett starkt stöd från såväl kommunens företrädare som det lokala näringslivet. En budget på en kvarts miljon planerar de med där huvuddelen

Sveriges största vinterfolkmusikfestival?

– Text & foto: Stefan Andersson –

Nu spänner man strängarna och stämmer upp till en vintertida och extra ordinär folkmusikfestival i dalsländska Mellerud.

Det är en handfull eldsjälur från bygden som tillsammans med bland andra kommunala musikskolan står bakom satsningen. Festivalen omfattar tre dagar och kvällar med konserter och workshops. Arrangörerna har lyckats boka många heta namn. SWAP, Ale Möller Band, Tom & Ben Paley, Väsen, Faust är några exempel på svenska och internationella grupper som ska gästa Mellerud.

är säkrat via sponsorintäkter.

– Det är tacksamt att jobba med artister inom folkmusik, vi får mycket för pengarna har vi upptäckt, säger Lars.

MUSIKSKOLANS DEL VIKTIG

Musikledare Clas-Göran Jansson engagerar sig starkt i festivalen:

– Alla lärare ställer upp till hundra procent på detta och en av de viktigare saker vi gör är att vi har musikgrupper ute på alla skolor i Melleruds kommun under veckan före festivalen, för att höja temperaturen och göra satsningen känd för så många som möjligt. Vi kommer ju också att ha workshops där eleverna kan delta och självklart ska också lokala grupper spela.

Programmet kommer även att bjuda på möjligheter att bekanta sig med en del udda och ovanliga instrument.

– Ja, vi har workshops med bland annat vevlira och säckpipa, bekräftar Albin Faust som själv är musiker, instrumentbyggare och för övrigt också nordens ende professionella säckpipespelare.

Även dansen kommer att finnas med under dagarna och inbjuder till workshops i bland annat den ädla konsten att

uppleva och praktisera det rätta gunget i polskans lockande turer.

FESTIVAL KAN BLI BIENNAL

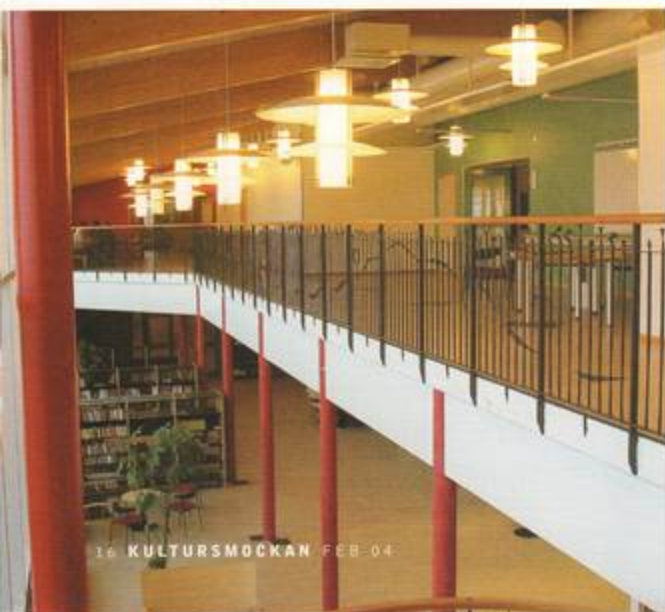
Hur tänker då gruppen om festivalens framtid? Clas-Göran:

– Jag kan tänka mig att vi talar om en biennal och om allt går bra kan jag se att vi om ett antal år utvecklat ännu mer i "omkring-verksamheterna". Visionen är att hela stan ska bli engagerad så att restaurangerna håller öppet med musik överallt, campingägarna har allt uthyr etc.

– Ja och så kommer vi att ha massor av lokala ungdomsband som spelar och deltar i arrangemanget på olika sätt, säger Lars entusiastiskt.

Prinärt vill gruppen genom festivalen sätta Mellerud på folkmusikens karta men minst lika viktigt är att också väcka mellerudbornas intresse för folkmusik, menar de.

Och varför skulle de inte lyckas med det när bygden vilar på så starka lagrar som det faktum att den allra först uppdaterade folkblåten i Sverige kom från Dalsland.

INGESUND'S FOLKHÖGSKOLA
ARVIKA

Musiklinjen
www.ingesundfhs.liv.se

MUSIKHÖGSKOLAN
INGESUND
www.imh.se

Anmälan till höstas kurserna:
Senast 1/4 2004
Ingessunds Folkhögskola
671 91 Arvika
Tel. 0570-385 50, 385 37
E-post: lfh@info@imh.se

- En Folkhögskolekurs med en musikhögskolas resurser.
- Eller den ettåriga kursen "Musik 40 poäng" på Musikhögskolan Ingessund.
- Studera med klassisk, folkmusikalisk eller afroamerikansk inriktning.
- På Ingessund får Du spela symfoniorkester, blåsorkester, stråkorkester, storband, serenadensemble mm.

Unga blåsare från Gällivare. Jonatban, Simon, Jesper, Martin, Andreas, Martin och Tim, samtliga går i årskurs 5 och deltog i jazzlägret Blue Bird. 25 ungdomar i åldern 11-19 år från Gällivare och Piteå träffades till ensemblespel, jam och workshops under tre dagar i Gällivare.

Blue Bird -en satsning på norrbottens jazzungdomar.

1997 genomfördes det första Blue Bird-projektet för jazzintresserade ungdomar i några av norrbottens musikskolor. Luleå, Gällivare och Boden var exempel på kommuner som då medverkade. Jazzlegenden Jan Allan engagerades som en slags mentor och man genomförde skolkonserter, jazzklubbsspelningar, med mera.

Under ett veckslut i januari har Gällivare och Piteås jazzungdomar träffats i Gällivare för ännu ett i raden av Blue Bird-läger där ensemblespel, workshops i de olika instrumenten och naturligtvis allt annat som hör jazzen till.

25 ungdomar i åldern 11-19 år har deltagit och det har varit fantastiskt att få vara med och leda ett läger av det här slaget. Jag har varit med på alla Blue Bird sammandragningar genom åren men just den här gången kändes det lite extra. Man blir onekligen rörd när man ser grabbar som går i årskurs 5 lira blåsinstrument och med en inlevelse som inte med ord kan beskrivas. Den musikaliska kvalitén var för övrigt generellt mycket hög. Det är en mycket bra nivå trots att alla är väldigt unga, och variationen på den avslutande konserten på söndagen bekräftade vilka otroliga begåvningar vi har även framledes inom jazzmusiken. Jag vill passa på att tacka Piteå för det fina samarbete vi har och kommer att ha även i framtiden. Nästa gång hoppas vi också få med oss fler musikskolor i länet. Tack Tommy, Johan, Håkan, Tomas och Mia och sist men inte minst ett Jätte Tack till er ungdomar som på ett så förredömligt sätt genomförde detta läger.

För mer information kring norrbottens jazzverksamhet som kanske inte är helt unik men ändå ganska speciell går det bra att kontakta undertecknad eller Tommy Lakso.

Jerker Johansson
Musikledare Gällivare kommun
jerker.johansson@kommun.gellivare.se
tommy.lakso@telia.com

www.FMT-metoden.se

treårig utbildning (halvfart) gör Dig till
diplomerad musikerapeut - ett yrke i tiden.
Start i höst - begär prospekt

MUSIKTERAPIINSTITUTET

-centrum för FUNKTIONSIKRIKTAD MUSIKTERAPI
Kungsgatan 46, 753 21 Uppsala
tel: 018 109427 • 247540 fax: 018 107122
e-post: lassehielm@swipnet.se

Musik i vården

- Text: Olof Wigren -

Musik som smärtlindring och musik som hjälpmedel vid behandling av demenssjuka.

Bara utopier?

Nej, nya forskarrapporter visar att det finns många och stora fördelar med att använda musik inom olika områden i vården.

När Eva Göttel doktorerade vid Karolinska Institutet i Stockholm, gjorde hon det med en avhandling - "Singing, background music and music-events in the communication between persons with dementia and their caregivers" - som klart visade ett samband mellan ett lugnare och mindre aggressivt beteende hos demenssjuka när deras vårdare sjöng för dem.

Sången får patienterna att med ord och via kroppsspråk kommunicera på ett sätt som tidigare varit främmande.

Nu är det inte sång och musik vilken som helst som fungerar i praktiken.

I Eva Göttels avhandling konstaterar hon att det är igenkännandet hos patienterna som framkallar de positiva reaktionerna. Således är effekten bäst när vårdarna sjunger sånger som de demenssjuka lärde sig i barndomen eller i tidiga vuxenlivet.

Forskningen kring det här sättet att behandla denna typ av patienter är i sig inte ny. Men enligt Eva Göttel är hon förmodligen den första som använder sig av sång i omvårdnadssituationer.

I en intervju gjord av Catarina Berggren säger hon:

- Det tycks vara något i den sjungande rösten som gör att patienten mår bra när vårdaren sjunger. Sången är underskattad som kommunikationsmedel i dag. Det skulle jag vilja ändra på.

Just därför föreslår hon att vårdpersonal ska sångutbildas. Och att inlärandet av svenska visor borde vara en obligatorisk del av vårdutbildningen.

För att stärka sina teorier fortsätter Eva Göttel att forska i sångens påverkan i omvårdnad.

Även hos patienter som nyss opererats har musik en välgörande inverkan.

Anestesisyksköterskan Ulrica Nilsson slår i en avhandling fast att musik lindrar smärta.

De som under anestesi fick lyssna på musik i hörlurar under och efter operation upplevde den postoperativa smärtan mindre jobbig. De behövde dessutom inte ges så höga doser av smärtstillande medel som annars är vanligt.

- Sannolikt handlar det om att musiken hjälper till att distrahera dig från smärtan, menar Ulrica Nilsson.

Om det i behandlingen av demenssjuka är mest lämpligt med visor från barndomen, är det i smärtlindrande syfte bäst att lyssna till klassisk musik. Den har både rogvivande egenskaper och rytmen är ofta också i paritet med hjärtats egen rytm, cirka 60-80 slag i minuten.

*FOFNOT: Eva Göttels avhandling kan laddas ned som en pdf-fil från adressen: dis.kib.ki.se/2003/91-7349-613-8
Källor: Omvårdnadsmagasinet nr 1/2003 och www.bth.se.*

Alla ska spela i ensemble!

- Text & foto: Håkan Sandh -

Skall Kulturskolan ha som mål att alla musiklever skall erbjudas att spela i en ensemble? Ja, det tycker i vart fall föräldrar, elever och lärare på Solna Kulturskola efter höstens ensembleveckor!

MÖLNÅLS

KOMMUN

Barnomsorgs- och utbildningsförvaltningen söker

Musikledare Musikskolan

Verksamhetsbeskrivning:

Mölnåls Musik- och Kulturskola är en modern, kreativ verksamhet med en personalgrupp om ca 50 medarbetare med vana att arbeta i arbetslag. De undervisar ca 4000 aktiva barn och ungdomar som spelar, sjunger, dansar eller går i musikdrama. Musikskolan är organisatoriskt och pedagogiskt en naturlig del i grundskolan.

Mölnåls Musikskola var en av tre nominerade till Årets Musik- och Kulturskola 2003 och fick hederspris för bl.a sin föredömliga verksamhet för barn i lägre åldrar såsom småbarnsrytmik (0-4 år) och instrumentrytmik i stråk-, brass, tvärflöjt och blockflöjt. Musikskolan har också en väl utvecklad kör- och orkesterstruktur och erbjuder även undervisning i dans och musikdrama. Musikskolan har dessutom en stor konsertverksamhet och ett omfattande informationsmaterial.

Arbetstid/varaktighet:

Tillsvidareanställning 50%-100% med tillträde enligt överenskommelse.

Vi söker dig som:

vill arbeta som musikledare ca 50% och som musiklärare ca 50% med bl.a. ansvar för den pedagogiska utvecklingsdelen, konsertverksamheten, delar av marknadsföringen, samarbetet med högskolans praktikverksamhet samt arbeta på uppdrag av Musikskolechefen.

Du har en gedigen musikpedagogisk utbildning och erfarenhet.

Du har en administrativ erfarenhet med god vana av datorhantering.

Du har intresse för organisatoriskt och pedagogiskt utvecklingsarbete.

Stor vikt läggs vid den sökandes personliga lämplighet. För att spegla mångfalden i vår verksamhet ser vi gärna sökande med olika etnisk bakgrund.

Upplysningar:

Andrine Bendixen Mangs, Musikskolechef tfn 031- 67 72 38.

Fackliga företrädare:

Sveriges Skolläraförbund, tfn 031-67 72 42.

Läraryrket, tfn 031-27 09 09. LR, tfn 031-27 37 01.

Välkommen med ansökan och meritförteckning

senast 040227. ange ref nr 201/2004. Betygskopior insändes efter anmodan.

E-post: musikskolan@molndal.se

Rekvirera gärna musikskolans broschyr på tfn 031-67 72 32.

Mer information finns på <http://www.skola.molndal.se/musik>

De flesta skolor har som mål att erbjuda alla elever ensembleverksamhet. Hur fungerar detta i praktiken? Jag vet inte hur det ser ut på alla skolor, men jag tror att vi i Solna är ganska typiska. För vissa elever är ensemblen en mycket viktig och självklar del av undervisningen medan det för andra elever är ett okänt begrepp. Stråk-, blås och "rockelever" spelar ofta i ensemble medan framförallt pianoelever sällan gör det.

Kan vi organisera undervisningen på något annat sätt så att alla får spela i ensemble? Några lärare i Solna diskuterade förra läsåret förutsättningslöst denna frågeställning. Deras förslag blev att genomföra tre ensembleveckor för alla elever. Veckorna fungerade bra och avslutades med festkonsert av 114 (!) musikgrupper. Vi kommer att fortsätta med liknande veckor nästa läsår.

NÖJDA ELEVER

Efter veckorna har vi skickat ut en enkät till 80 representativt utvalda elever och föräldrar. Där frågade vi om de var nöjda. Fler än 90 procent svarade otvetydigt ja! Alla elever skall erbjudas ensemble. Fler än 90 procent tycker också att vi skall fortsätta arrangera samspeleveckor liknande de vi nu genomfört.

(Hela enkäten finns på vår hemsida: www.solnakulturskola.se)

I planeringsskedet befarade vi att vi skulle få en del negativ kritik framförallt eftersom vi bytte tider för i stort sett alla elever. Vi fick en handfull samtal från föräldrar som var mer eller mindre missnöjda. De flesta pga svårighet att få ihop schemat med andra aktiviteter men bara en förälder ogillade ensembleinriktningen som sådan.

I svaren på den stora enkät som genomfördes i Stockholm för två år sedan finns bland annat ett klart uttalat önskemål om längre lektioner. En kort individuell lektion på 20 minuter eller en lång på 40 minuter tillsammans med en annan elev kostar lika mycket. Vilket av dessa alternativ föredrar eleven/föräldern? Jag har inte sett någon enkät som ställt en sådan fråga. Under detta år skall vi i Solna genomföra en enkät med bland annat den frågan.

IFRÅGASÄTTA TRADITIONER

Jag tycker vi sitter fast i många traditioner som alltför sällan ifrågasätts. Initiativet från lärarna i Solna var ett bra sätt att prova andra undervisningsformer. Om än bara för några veckor. Det finns många andra bra exempel på andra skolor. I vilken mån tillfredställer dessa elevernas/föräldrarnas önskemål mer eller mindre än den traditionella mästare/lärling-formen? Själv blev jag - trots att jag var ansvarig för beslutet - förvånad över det oreserverade stöd ensembleinriktningen har bland elever och föräldrar i Solna.

Håkan Sandh

Ådalskravallerna som Musikal

- Text: Stefan Franzén -

Den 22 oktober 1999 hade musikalerna "Där älv möter hav" premiär på Folkets Hus i Kramfors.

Den 22 oktober 2004 har musikalerna "En vacker dag" premiär, en satsning initierad av Kramfors Kulturskola.

- Det är rätt komiskt att det blev samma datum, säger Sune Johansson, kulturchef, kulturskolerektor och producent för den nyskrivna musikalerna.

Ett glatt gäng kulturrentreprenörer som ska sätta Kramfors på kartan genom storsatsningen, musikalerna En vacker Dag. Peter Snickars regissör, Sune Johansson kulturchef och produktionens producent, musiklärare och kompositörer Hans Olov Furberg, författare Bo R Holmberg och musiklärare och kompositör Hans Garneij. Lina Hedlund, Jakob Stadell och Petra Nielsen har huvudrollerna. Foto: Sam Samuelsson

Kramfors, en ort i Ångermanland med en negativ befolkningsutveckling de senaste åren som kämpar på för att få bygden att leva. 2004 kan bli ett trendbrott. Anledningen är en nyskriven musikal "En vacker dag", som bygger på Ådalshändelserna 1931. Musikalerna är ett jättestor projekt. Totalt kommer cirka 200 personer vara engagerade. I en av scenerna är så många som 82 personer på scen samtidigt.

- En vacker dag är en stor satsning. Vi har en budget på 7-8 miljoner. Det mesta av pengarna räknar vi skall komma från biljettintäkter, säger producenten Sune Johansson. 35 föreställningar är planerade, 20 000 personer väntas se

musikalerna. Lite skillnad mot 1999 då den förra musikalsatsningen sågs av 6000 personer. Budgeten då var 1,2 miljoner.

Intresset för "En vacker dag" är redan stort vilket har fört med sig att arrangörerna har extraföreställningar med i planeringen.

- Det har ringt folk och frågat efter biljetter, berättar Sune. Bussbolag har hört av sig och presskonferensen fick ett helt otroligt genomslag.

VÄLKÄNT TEMA

Kanske beror det stora intresset på handlingen. Ådalshändelserna 1931 är en riksangelägenhet. Det stora intresset kan säkert också kopplas till de tre huvudrollsinnehavarna Petra Nielsen, Lina Hedlund och Jakob Stadell. Övriga skådespelare som också är klara är Lars T Johansson, Susanne Jonsson, Anders Öhrström och Hans Sandqvist. Förutom redan nämnda skall arrangörerna genomföra auditions till övriga roller.

- Det är mycket roligt att vi fått med de tre etablerade artisterna i de bärande rollerna. De vill vara med, de tycker om storyn, upplägget och musiken. Extra roligt är det att höra Petra Nielsen säga "äntligen får man göra något riktigt", berättar Sune Johansson.

HOPPAS PÅ UPSVING

Det råder intensiv aktivitet i Kramfors just nu. Många är involverade i musikalsatsningen. Turistchef Janne Melander

hoppas turister skall komma till orten. Hotellen hoppas på en längre säsong och affärsinnehavarna hoppas på en ökad omsättning.

- Vi behöver något positivt här i bygden. Och hur konstigt det än kan låta så kan faktiskt den tragiska händelsen som skotten i Ådalen 1931 faktiskt var, vändas till något positivt i vår tid.

FÖRSONING ÖVER DET SOM HÄNT

Manuset till "En vacker dag" bygger på det historiska förloppet när de strejkande samlas, arbetsgivarna sätter in strejk-brytare och militär anlände. Dessutom inträffade mindre sammandrabbningar och landshövdingen skickade ett telegram om att återkalla strejkbrytarna. Problemet var att telegrammet aldrig kom fram.

Manusförfattarna Bo R Holmberg och Peter Snickars har dock valt att inte göra någon dokumentär, huvudpersonerna är påhittade men det kan finnas likheter med verkligheten.

- Vi enades om att försöka skapa en försoning. En försoning över det som hänt i bygden.

Uppsättningen av "En vacker dag" är en samverkan mellan Kramfors Kultur, Teater Västernorrland, Länsmusiken Västernorrland och EU-projektet Industrisamhällets kulturarv (ISKA).

- Pengarna, cirka 600 000 kronor, som vi fått av ISKA har varit mycket värdefulla. Genom dem har kompositörerna Hans Olov Furberg och Hans Garneij kunnat ta tjänstledigt från sina musiklärartjänster. De har istället jobbat med musikalerna.

Kulturlivet i Kramfors lever i allra högsta grad. Kulturen har rent av blivit en av de drivande faktorerna i kommunen. Kanske är det dags att göra som Sune Johansson säger:

- Jag tror det är dags att flytta på kulturperspektivet. Istället för att se kultur som något lite finare anser jag man skall se kulturen som en utvecklingsfaktor.

Bagatell 1

En vagn kommer lastad...

Med 25 "Teleskop-notställ"
Förmodligen marknads mest praktiska
och prisvärda notställ.

Läs mer Bagatell 2

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50. - fax: 013-527 52

EN VACKER DAG

EN MUSIKAL OM SKOTTEN I ÅDALEN 1931

Det handlar inte om en eller två. Snarare om hur samhället och människorna blev sammansatta en dag av den demokratiska utvecklingen.

Premiär 22 oktober 2004

Södra Bergens Balalaikor lever

-Pigg 35-åring klingar oförtrutet

- Text Gabriella M. Tolsén. Foto Staffan Tolsén -

Bagatell 5

AKUSTIKSKÄRMAR

Skydda elevernas hörsel med vårt mycket flexibla plexiglassystem för Slagverk, Brass, förstärkta El-instrument m fl. Prisex: skärm 130 x 120 med stativ på hjul 1950,- (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Folkmusikgruppen Södra Bergens Balalaikor har en spelglädje och en passion för musiken som överträffar de professionella med hästlängder! Alltsedan starten 1969 drivs Södra Bergens Balalaikor som en ideell förening och ger spelningar - utan att få betalt!

Södra Bergens Balalaikor har spelat ryska folkvisor på trekantiga balalaikor och runda domror i över trettio år och är "still going strong"! Vi kallar dem amatörer för att de sysslar med musiken som sin hobby. Men visste ni att ordet amatör härstammar från latin och betyder "älska"? Att älska det man gör samtidigt som man gör det bra, utan att behöva få betalt, borde egentligen vara definitionen på ett "riktigt" proffs! I så fall skulle Södra Bergens Balalaikor vara självskrivna.

Visserligen var biljettpriset högt vid deras spelning på Musikmuséet innan jul. Men det berodde på att Södra Bergens Balalaikor samkörde konserten med sina gamla replokals- kolleger Gycklargruppen, som arbetar med sin scenkonst på heltid.

MARKNADSFÖRING BEHÖVS

Jonas Nyberg är marknadsförare på Konserthuset och en av eldsjälarna som varit med sedan 70-talet. Han har till viss del kunnat hjälpa gruppen med kontak-

Jonas Nyberg, marknadsförare på Konserthuset.

ter och spelningar. Men det är inte lätt. Yrkesmusiker och amatörmusiker har helt olika status hos publiken. Spelningarna behövs för att ekonomin ska gå ihop till föreningens omkostnader. Någon egentlig ersättning har ingen av dem någonsin fått. För det eventuella överskottet köper föreningen in nya instrument som medlemmarna kan låna. Jonas Nyberg:

- Våra dörrar är vidöppna för de som gillar vår musik. Många har kommit in via vänner. Mitt eget intresse för den ryska folkmusiken väcktes på gymnasiet. Där var jag med i en balalaikaorkester innan jag hittade Södra Bergens Balalaikor.

LYSSNAR OCH HÄRMAR

Förutom den instrumentala musiken, fungerar gruppen även som sångkör. Sångerna sjungs på ryska och lärs ut med hjälp av "papegojmetoden", dvs man kan sjunga på ryska utan att kunna språket. Men ganska många av medlemmarna har ett levande intresse för den ryska kulturen och även landets språk. - Däremot finns det inga ryssar som är fasta medlemmar. Många har kommit

och gått. Istället har vi tagit in tillfälliga ryska solister. Vårt sätt att vara och fungera som orkester är ganska unikt och helt främmande för dem. Vi har t ex ingen ledare, menar Jonas och berättar om hur de föredrar att arbeta:

- Någon av oss hittar en fin melodi, han eller hon skaffar noter, skriver ut arrangemanget, presenterar sången och ansvarar för låten tills vi kan spela den. Vi som har intresse och fallenhet för just det, turas om att ansvara för den förnyade repertoaren.

FLERA GENERATIONER

De flesta som är med idag har varit med ca 25 år. Så den sociala biten är minst lika viktig som den musikaliska. Folk inom gruppen har både hunnit gifta sig och skilja sig och nya konstellationer har uppstått.

Att satsa på musiken på heltid har aldrig varit något mål för Södra Bergens Balalaikor. Alla medlemmarna har andra yrken. Och spektrat är brett - allt från jurist till grönsakshandlare.

- Det är glädjen i musiken som alltid varit det viktigaste, menar Jonas.

LÅNG HISTORIA

Det var Embrik Underdal och Tomas Lundqvist som 1969 startade en studiecirkel i balalaikaspel. Tomas Lundqvist lämnade så småningom gruppen och kom senare att arbeta med musik på heltid. Embrik däremot, som nu varit med i orkestern i 33 år har hunnit bli 74 år. Han är fortfarande med både på repetitioner och på spelningar.

- Men när jag fyller 75 ska jag trappa ner. Då ska jag enbart ägna mig åt att laga instrument, försäkrar han.

Embrik Underdals intresse för den Östeuropeiska musiken började redan innan han kom i kontakt med de ryska soldaterna som var internerade i hans hemtrakter. Via radion hade han hört musiken och på en gång fastnat för den.

- Men kontakten med soldaterna kring Åkers Styckebruk under 2:a världskrigets sista år blev ändå den utlösande faktorn som gjorde att jag tog steget och fördjupade mig i deras musik, säger han och fortsätter:

- Folkvisorna fyllde samma funktion för ryssarna som bluesen gjorde för de svarta. Musiken var som balsam för själen mitt i deras annars så fattiga och eländiga levnadsförhållanden.

POPULÄRA KLANGER

Lika lätt som det är att lägga grunden för att lära sig spela balalaika, lika lätt är det att intressera olika åldersgrupper för den ryska musiken. Pensionärer, ungdomar, barnfamiljer eller företagsfolk - alla tar emot musiken lika tacksamt.

- Musiken är expressiv, lättförståelig, enkel i sin uppbyggnad och glad även när den är sorgsen. Ryssarnas historia med både smärta och glädje gör att deras musik berör oss så djupt än i dag. Den är även tidlös. Därför kan den sätta sig över de annars så strama generationsgränserna, menar Embrik.

Och inte att förglömma, Södra Bergens Balalaikors spelglädje och passion för sin så värdade hobby gör säkert sitt till. Därför kan vi ena oss om att det behövs fler amatörer som älskar det de gör till den milda grad att vi är beredda att kalla dem "riktiga" proffs!

Det är glädjen
i musiken som
alltid varit det
viktigaste

Nya kurser för musik- och kulturskolans personal

Kompetensutveckling har många syften. SMOk:s styrelse har en tid diskuterat hur viktig strategisk kompetensutveckling är för våra skolor inom vissa utvecklingsområden. Två utbildningar som vi tror uppfyller sådana krav erbjuds nu inför hösten av SMI (Stockholms Musikpedagogiska Institut) respektive Lärarhögskolan i Stockholm.

Den ena har fokus på samverkan mellan pedagoger från olika konstområden och den andra på det pedagogiska samtalet. Båda vänder sig till kulturskolornas lärare och varje skola bör anmäla några lärare som tillsammans går kurserna för att de skall kunna bli viktiga i ett föränd-

ringsarbete. SMOk tycker dessa kurser kan bli så betydelsefulla att vi beslutat att hjälpa högskolorna med marknadsföring av dem.

Ansvar för dessa utbildningar ligger helt på respektive högskola. Däremot

har vi i SMOk funnits med som en samsalspartner åt högskolorna. Vi kommer också att följa vad som händer under kurserna och – om högskolorna önskar det – medverka vid en utvärdering av dem. Förhoppningsvis blir detta kurser som kommer att finnas ett antal år framöver.

SMI erbjuder kursen "Konstarter i samverkan". Halvfart, 20 poäng under läsåret 2003-2004. Avgiftsfri.

Många skolor genomför idag projekt där lärare från olika konstområden samarbetar. Mycket blir framgångsrikt men det uppstår också ibland problem och små eller stora konflikter. SMIs upplägg bygger på att några musik- och kulturskolor kan erbjuda lärare inom olika konstområden att tillsammans gå denna kurs. En del av kurser kommer att förläggas som projektarbete på skolan. Det skall vara ett samarbetsprojekt som följs upp och utvärderas under kursens gång. De delar av kursen som äger rum i Stockholm är förlagda till fredagar och lördagar före och efter terminerna.

Mer info om denna kurs hittar du på HYPERLINK "www.smi.se" www.smi.se

Lärarhögskolan i Stockholm erbjuder kursen "Det pedagogiska samtalet i kulturskolans miljö". Kvartsfart, 5 poäng under en termin, torsdagar 9-12, hösten 2004. Kursen går på Lärarhögskolan i Stockholm och är avgiftsfri. Våren 2005 startas samma kurs, då som distanskurs.

Kan lärare tillsammans utveckla kvalitén i arbetet – eller är det rektor som alltid måste vara "pedagogisk ledare"?

En mötesplats för pedagoger i utveckling

Musikpedagogprogrammet

Musik i grundskolan - elbas - elgitarr - gitarr - piano - slagverk - stråk - bleckblås - träblås - sång

120 poäng

Logonomprogrammet

(Röst- och talpedagog med estetisk inriktning)

80 poäng

Ensemblepedagogprogrammet - kammar- och symfoniorkester

80 poäng

Musikpedagogisk påbyggnad för musiker

40 poäng

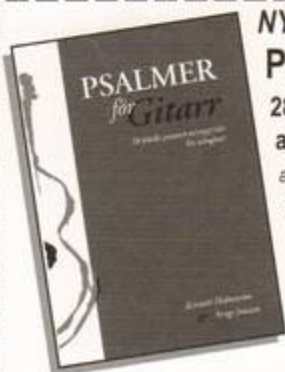
Musik i grundskolan - vidareutbildning för instrumentallärare

20-40 poäng

Ansökan 1 mars - Beställ vårt prospekt | Läs mer på vår hemsida www.smi.se

Stockholms Musikpedagogiska Institut

Box 26164, 100 41 STOCKHOLM • tel 08-611 05 02 • fax 08-611 52 61 • smi@smi.se

NYHET!

Psalmer för Gitarr

28 kända psalmer arrangerade för sologitarr

av Kenneth Holmström och Bengt Jonsson

Ett roligt material för gitarrundervisning och kyrkomusik.

Pris: 195:- (inkl. moms)

A Vista-teknik

Hur du blir en bättre notläsare

del 1 - rytmbilder

av Kenneth Holmström

Genvägen till bättre notläsning!

För alla instrument!

Pris: 245:- (inkl. moms)

www.khmp.nu

order tel o fax: 0322-93535

order@khmp.nu

Lärararbetet på våra skolor är ofta ett ensamarbete. Alla har behov att reflektera över sitt arbete. Hur fungerar min metodik? Finns det alternativa sätt att tackla vissa situationer som uppkommer? Med en kompetenshöjning hos vissa lärare kan skolor starta ett långsiktigt strategiskt arbete där pedagoger hjälper pedagoger att utveckla metodik/pedagogik. Kursen skall ge en grund för lärare att leda pedagogiska samtal i det egna kollegiet – eller kanske en närliggande musik- eller kulturskola. Faller kursen väl ut finns möjligheter att skapa fler kurser som ger fördjupad kunskap inom området.

Mer info om denna kurs hittar du på **HYPERLINK "www.lhs.se"**
www.lhs.se

Låter det intressant? Anmäl dig/dina lärare till respektive högskola. Meddela gärna SMOk, dag.kraft@smok.se att din skola är intresserad redan nu så får vi bättre koll på hur stort intresset är. Vill du diskutera kurserna och SMOk:s syn på dem – ta gärna kontakt med under-tecknad.

Håkan Sandh
Solna Kulturskola

Bagatell 8

Lyran:

(utmärkt som gåva till musikanter)
Ett nytt vackert notställ i boktrå för finsmakaren.
Pris: 1450 kr (exkl moms)

Grieg:

Det populära norska stälnotstället. Stabilt, tåligt. Passar även att stapla i vår vagn. Se Bagatell 1.
Pris: 575 kr (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

INSTRUMENT-REPARATIONER

VI ERBJUDER:
Helreparationer
Reparationer
Justeringar
Försäljning av instrument, tillbehör, egen import
Postorder
Utbildning
Skötselråd

VI SERVAR OCH RENOVERAR ÅT:
Musikskolor
Länsmusiker
Professionella musiker
Amatörmusiker
ARMÉNS MUSIKKÅR

FÖRSVARSMAKTEN
FÖRSVARMUSIKCENTRUM

**MARIANDENS BÄSTA
UTBILDNING**

**NYKÖPINGS BLÅS
TONWERKSTAN AB**

Ateljé & Verkstad
Behmbrogatan 5D, 611 34 NYKÖPING
Tel: 0155 - 21 97 77, 21 97 96 Fax: 0155 - 21 96 96
www.nykopingsblas.se
info@nykopingsblas.se

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET
NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO

HELÅRSKURSER

Folkmusik / nyckelharpa

Två terminer, inspirerande och lärorik med lärare som Ditte Andersson, Sonia Sahlström och Niklas Roswall + många fler av Sveriges bästa. **Start 1 sep.**
Sök senast 17 maj. Obs: endast 15 platser.

Folklig dans i Sverige

Två terminer med Andreas Berchtold. Pedagogisk inriktning. För dig som dansat folkdans tidigare. **Start 1 sep.**
Sök senast 20 maj. Obs: endast 14 platser.

EXTRA

13 mars: Sinkellpass ger dansföreläsningen Etyder, Träffa Andreas som svarar på frågor kring kursen!

SOMMARKURSER

16-19 juni Spelkurs för ungdom

Nyckelharpa och fiol. För dig mellan 12 och 20 år.

13-17 juli Nyckelharpskurs för alla

Gruppindelning efter förkunskaper ser till att nybörjare såväl som mer erfarna får ut mesta möjliga av kursen. Välj Spel eller Spel och teori.

DISTANSKURS

Nyckelharpspel 2 terminer "Knavra Mera"

För dig som inte har möjlighet eller vill gå vår internatkurs i spel. Här får du det bästa från den kursen. 4 helträffar varvat med självstudier och stöd av videoband.
Lärare: Ditte Andersson och Sonia Sahlström. **Start: september**

www.esitobo.org
info@esitobo.org • 0295-342 90

• Kungliga Musikaliska Akademien • prisar musiklärare

- Text: Dag Krafft -

För tredje året i följd delades Göran Lagervalls pedagogpris ut till lärare i musik- och kulturskolan, detta år till Ewan Svensson i Falkenberg och Olle Långström i Fagersta. Inramningen var magnifik med kungen och drottningen på plats i kungliga logen. Pristagarna, för kvällen iklädda frackar, fick ur kungens hand emotta priset på 25 000 kr vardera.

Ewan Svensson, musiklärare vid musikskolan i Falkenberg och från Fagersta kulturskola kom musiklärare Olle Långström för att ta emot varsitt pris på 25 000 kronor för sina pedagogiska framsteg. Kungen delade ut priserna vid en högtidlig ceremoni i Rikskonserters lokaler i Stockholm.

Ewan Svensson, Falkenberg, fick priset "för banbrytande arbete inom improvisationspedagogiken och för hans undervisning där eleverna får utvecklas både enskilt och i grupp, parallellt. Han är också, genom sitt eget professionella musicerande inom jazzmusiken, en stor inspirationskälla för sina elever."

Olle Långström, Fagersta, premierades "för hans anmärkningsvärda bredd inom musiken i hela regionen. Förutom att undervisa på ett flertal instrument, på olika stadier och skolor leder han olika körer liksom orkesterföreningen. Dessutom stimulerar och entusiasmerar denne eldsjäl ungdomar att bli organister, detta bristyrke inom musikfären."

AKADEMIEN ENGAGERAR SIG I MUSIKSKOLAN.

Både dåvarande preses Daniel Börtz och den ständige sekreteraren Åke Holmquist tog i sina tal upp musik/kulturskolornas besvärliga situation som återkommer med cyklisk regelbundenhet. Akademien har därför under hösten gått ut med ett brev riktat till kommunernas kommunstyrelser i de kommuner som planerat besparingar mot musik/kulturskolan och höjt ett varningens finger.

LEGEND PRISADES

Pristagare, bland många andra, var också denna afton Arne Domnéus, denna legend under sin livstid, som gått från dansbana till kyrka och konsertlokal. Han fick Musikaliska Akademiens främsta utmärkelse, Medaljen för Tonkonstens Främjande.

DET ÄR DAX NU!!

-att planera orkesterens klädsel

Personliga besök
och visningar

Specialkollektioner för:

- Musiker
- Dansare
- Körsångare

Sventorpsliden 7
412 74 Göteborg
Tel: 031-404030
info@brohalldesign.se
www.brohalldesign.se

carina
brohall
DESIGN AB

Gislaved Drum & Drill Corps

Bagatell 2

TELESKOPET

Den nya generationens notställ. Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Helt fantastiskt! Snygg design som passar i alla miljöer.

Pris:
från 445,-
(exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Welcome to the 8th European Youth Music Festival

17-23 May 2004 Malmö-Köpenhamn

Snart går startskottet

- Text: Olof Wigren -

Den är nu rätt nära förestående. Europeiska Ungdomsmusikfestivalen i Malmö och Köpenhamn. 17-23 maj ska den pågå. Och förberedelserna intensifieras ju närmare invigningen vi kommer.

Caroline Ulvsand är biträdande projektledare för Europeiska Ungdomsmusikfestivalen. Hon har sin uppfattning helt klar om målsättningen för invigningen:

- Den ska bli en FEST! Både för öra och öga. Därför känns det så roligt att kunna presentera både spännande och variationsrik musik men också andra kulturella uttryck. Vi har också hög prioritet på att festivaldeltagarna ska delta i konserten.

Och deltagarna, de blir många. Arrangörerna - SMoK i samarbete med sin danska motsvarighet, DAMUSA (Dansk Musikskole sammenslutning) - räknar med minst 10 000 musicerande ungdomar i Öresund under festivalveckan.

Alla kommer att bo i en tältstad ute på det stora Limhamnsfältet.

Totalt kommer 1 000 konserter att genomföras på 100 scener.

KONserter av de mest skilda slag.

Under invigningen står Ale Möller band för underhållningen. En garanti för att det blir världsmusik och högtintressanta möten mellan musiker från hela världen.

Bakom sig har bandet också den 100 musiker starka Europeiska Ungdomsorkestern. Samtliga från festivalens alla deltagande nationer.

- På invigningen deltar också bland andra Timbuktu och Cirque Noveau, som är ett helt nytt cirkusprojekt i samarbete mellan fem länder. Den svenska parten är Cirkus Cirkör, säger Caroline Ulvsand.

Caroline Ulvsand, bitr. projektledare.

Den internationellt respekterade dirigenten Hans Ek, som exempelvis dirigerade "Chess" på Cirkus i Stockholm, kommer också att vara med.

VIKTIGA MÖTEN GENOM MUSIKEN
Sneglar vi sedan på upplägget för avslutningen, som förläggs till Tivoli i Köpenhamn, utgår mycket i den från det H C Andersen utträttade under sin livstid. Nästa år är det 200 år sedan han föddes. Öresundsorkestern, nybildad för festivalen, med unga musiker från de båda arrangörsländerna spelar under ledning av dirigenten Henrik Vagn Christensen.

- Sedan blir det en stomp show av DaDunk.dk som lär vara nåt alldeles extra. Vi kommer också att få uppleva Tivoli-Garden, Danmarks Radios Pigeor, Balettskolan i Holstebro, Öresundsolist-vinnaren och slutligen 2003 års Popstars-vinnare, Maria Lucia.

Caroline Ulvsand berättar att en förhoppning är att alla deltagande ungdomar ska kunna skapa musikaliska och mänskliga möten som ska leva vidare även efter festivalen.

- För SMoK och DAMUSA är det förstås också viktigt att göra musik- och kulturskolan synlig. Att visa på bredden i vår verksamhet och sätta fokus på musikskolans roll i samhället.

Så här några få månader innan det jättelika evenemanget startar, är arbetet intensivt.

- Det som återstår just nu är konsertläggning, framtagning av programtidningen, transportplanering, logistiken på tältplatsen. Och den del annat. Men allt följer planeringen, säger Caroline Ulvsand.

FOTNOT: Europeiska Ungdomsmusikfestivalen genomförs i år för åttonde gången.

Kultur SMOCKAN BRANSCHGUIDE

Under denna rubrik finner du annonser om musikinstrument, läromedel, utrustning, tjänster, resor m.m.

Annonsrådet, upplysningar och material:
Tidningen KULTURSMOCKAN, ott. Jan Dyllicki,
Doushuset, 893 80 Bjästa
Tel: 0660-26 61 05 E-mail: jan.dyllicki@dous.se

INSTRUMENT

www.sareco.se

Tel 026-61 74 60 Fax 0703-13 95 13

Musikinstrument och nattavlor för privatpersoner och skolor.

UTBILDNING

**nordiska
ROCK
musiklinjen**
i Värmland

Ettårig utbildning i
rockmusik. En resa
från 50-tal till nutid.

MUNKFORS KOMVUX
Box 34
684 21 Munkfors

E-post: komvux@munkfors.se
www.bun.munkfors.se
SYO-kons: 0563-54 11 50

CLS-2000

-fjärde omgången!

En högkvalitativ ledarutbildning för chefer inom musik- & kulturskola.

Start: Hösten 2004
Anmälningar senast 24/3

Ytterligare upplysningar:
Ants Viirman,
Sv Kommunförbundet
08-452 79 97

Håkan Jönsson Konsult AB
063-57 99 00

Stefan Andersson, SMoK
0708-66 03 04

Martin Martinsson, ordförande i Svenska Musikrådet.

Sök Årets Musik- och Kulturskola!

Sedan 1998 har Musikrådet via en jury utsett Årets Musik- och Kulturskola. Skolan som belönas får priset efter en helhetsbedömning av verksamheten. Nytt för i År är ett särskilt projektpris och prisutdelare blir kapellmästare Anders Berglund.

Dags att nominera...

ÅRETS MUSIK- OCH KULTURSKOLA

OCH

ÅRETS

PROJEKT

2004

-nu premieras även Årets Projekt

-Text: Stefan Franzén -

Under Årens lopp har många musik och kulturskolor visat prov på idogt arbete i form av olika utvecklingsprojekt, utan att av den anledningen vara aktuella för utmärkelsen Årets Musik- och Kulturskola, då det i den tävlingen är helheten som bedöms. Det vill Musikrådet ändra

på. Därför har ett särskilt projektpris instiftats för att uppmärksamma projekt eller särskilda satsningar/samarbeten initierade av kulturskolan.

LÄTTARE FÅ PRESSUTRYMME

- Det är viktigt att stimulera det fina ar-

betet som pågår runt om i landet. Ett projektpris kan dessutom föra med sig en ökad förståelse för arbetet. Det är lättare att beskriva en särskild insats för exempelvis media istället för en hel verksamhet. Det måste synas det vi håller på med, säger Martin Martinsson, ordförande i Musikrådet.

TRE VÄLJS UT

Alla Musik- och Kulturskolor kan nomineras till båda priserna. Utmärkelsen Årets Musik- och Kulturskola ger vinnaren 50 000 kronor medan vinnaren av Årets projekt premieras med 20 000 kronor.

För att bli aktuell till priset Årets projekt, krävs en motivering där det gäller att berätta om projektets utformning och vad projektet/arbetet förväntas uppnå och har uppnått. Juryen vill dessutom veta de ungefärliga ramarna i tid och ekonomi.

Tre nominerade skolor väljs ut till finalen den 18 maj som för övrigt sammanfaller med SMOKs rikskonferens i Malmö. Prisutdelare är kapellmästare Anders Berglund, ordförande i juryen för Årets Musik och Kulturskola. Bakom priset står Musikrådets medlemmar, STIM/svensk Musik, SAMI, Rikskonserter, IFPI och SMOK.

Senast den 12/3 ska nomineringarna vara inne på Rikskonserterns kansli i Stockholm.

Hyr blås hos **MUSICA** blåsexperten ab

Hyr kvalitet - Hyr Yamaha

Hyr ditt blåsinstrument hos oss!
Välj mellan nytt och begagnat. Vi bjuder på 4 resp. 8 månaders inbetald hyra vid köp.

Hanson - nyhet på klarinettssidan!

Denna suveräna skolklarinet levereras med smart ryggsäcksväska, två päron (ett kortare), röretui inkl. 2 rörblad, BG-ligatur, svabb och sist men inte minst ett Vandoren-munstycke. Allt detta för 3.995:-.

Tel. 0491-120 40, Fax 0491-771 88 www.musica-blasexperten.se

Kongress om kulturinstitutionernas vägval

- Text: Stefan Andersson -

Hur ska kulturinstitutionerna klara sig när staten skär ner på anslagen och entreprenörer i upplevelseindustrin tar över allt mera av det kulturella entreprenörskapet?

Det är en av huvudfrågorna i den kongress om upplevelseindustrin och dess betydelse för regional utveckling, som arrangeras på Skandinavisk basis i Sverige, Ahaga Borås i mars 2004.

- Kulturen och hela det offentliga livet behöver nya verktyg för utveckling och ett ökat samarbete med näringslivet, säger Fleming Madsen, kongressarrangör och utvecklingschef på Musicon Valley i Roskilde.

Det är nätverket, Den Skandinaviska triangeln, som står bakom satsningen, ett nätverk mellan Västra Götalandsregionen

in i Sverige, Nordjyllands och Viborg Amt i Danmark samt Vest-Aust och Telemark Fylke i Norge.

VIKTIGA FRÅGOR FÖR FRAMTIDEN
Kongressen går under namnet "Mellan djungeln och reservatet" och anspelar på författaren och kulturvetaren Sven Nilsson som tes att vi är på väg in i en upplevelseekonomi som sätter konst- och kulturlivet under stark press.

- De viktigaste värdena i dag i företag är av immateriell art, menar Sven Nilsson i sin senaste bok. Kulturinstitutionerna har förlorat sitt monopol på att erbjuda kunskap om livets mening och konstnärliga upplevelser.

Kommer man att isolera sig eller slår man sig samman med de kommersiella krafterna? Vagar man sig ut i ingenmanslandet däremellan? Det är exempel på frågor som kommer att diskuteras på kongressen.

Mässan delas upp i 4 områden:

- ✓ Teknologi och Utveckling,
- ✓ Kunskap och Utbildning,
- ✓ Förmedling och Medier samt
- ✓ Nätverk och Organisationer,

berättar Marie Tarrach vid Musik i Väst som jobbar med genomförandet av kongressen som också ska innehålla showcase, workshops och en mässdel.

Bagatell 6

2 000:-

(exkl moms)

GASPALLEN standard

Sluta skruva!
Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig ställkonstruktion med stoppad sits.

Nyhet: GASPALLEN ERGO 2500- (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Bergslagens kammarsymfoniker

Orkesterläger i Cassels

www.bergslagensymfoni.just.nu

Bergslagens kammarsymfoniker - Sveriges orkesterförbund

Orkesterläger i Cassels, Grängesberg.

Alla åldrar, lö 10 - sö 18 juli, 3 symfonikonsalter, dirigent Glenn Mossop

A Wiklund, Sommarnatt och soluppgång, A Dvorak, Symfoni nr 7 Årets tonsättare Ylva Nyberg, "Ut ur historien" för sopran och orkester H Berlioz, ur Les nuits d'été, W Stenhammar, Pianokonsert nr 2 d-moll Brassensemble, tråbläsensemble & stråkorkester vid kammarkonsalter. med musik av Händel, Mozart, Vaughan-Williams, Stamitz, Hagstedt, Respighi.

Sektions- och ensembleinstruktörer. Solister:

Per Östlund, piano, Maria Keohane, sopran, Mats Bengtsson, konsertmästare
Geoffrey Cox, oboe, Patrik Karlsson, gitarr & luta, Balders brass, ledare Håkan Forsberg, Dansafton.

Med reservation för smärre ändringar

Upplys o anmälan kontakta John Björklund, Älvg 6, 714 30 Kopparberg 070-592 38 62, 0580-713 64, fax 0580-713 66, program på begäran. E-post bjorklund.john@telia.com

Avgift 3.800 SEK till pg 72 79 62-3, inkl logi, mat. Rabattmöjligheter. Boende: Vandrarhem flerbäddsrum ingår, hotell enkelrum 300 kr tillägg/natt. 70 deltagare.

Med stöd av Ludvika kommun, Cassels konsertförening, Västmanlandsmusiken, berörda landsting, m. fl

SMoK planerar ett projekt för att stimulera till en utveckling av elev- och föräldraföreningar i syfte att stärka brukarstödet och elevinflytandet. Vad tycker du om initiativet och hur ser det idag ut i din skola kring föräldra- och elevföreningar?

**Per-Olof Pell,
kulturskolechef
Kulturskolan Borås:**

Ett mycket bra initiativ som verkligen behövs. I Borås har vi mycket bra fungerande föräldraföreningar. En ambition är att vi skall få en övergripande intresseförening som kan jobba för helheten. Elevkår har vi försökt starta under föregående år men inte lyckats helt ut. Visionen är även där, elevrepresentanter som kan medverka vid utvecklingsmöten av verksamheterna, de kan inte besluta i frågor men däremot hjälpa oss skapa ett så bra beslutsunderlag som möjligt. Brukarråd eller vad det skall kallas behövs verkligen för att öka delaktigheten och förståelsen för vår verksamhet.

**Gunilla Wretemark, rektor
Kulturskolan Vänersborg**

Musikskolan Vänersborg har tre föräldraföreningar, en för varje kommunal. Den regelbundna kontakten med föräldrarna ger oss direkt respons på hur vår verksamhet fungerar. Föräldraföreningarna bidrar också ekonomiskt så att vi kan hålla avgifterna nere vid vår omfattande sommarkursverksamhet. Eleverna själva har också inflytande genom orkestrarnas styrelser.

**Tapio Salo, rektor
Kulturskolan Haparanda**

Frågan är viktig. Här hade vi tidigare på försök en bestyrelse där både föräldrar, elever, Barn- och ungdomsnämnden, studieförbunden och folkhögskolan var representerade. Det var intressant föddes en del nya idéer. Det var mycket positivt med föräldrasynpunkter och jag fick värdefull feedback. En föräldraförening skulle vara bra men föreningen bör vara helt oberoende av kommunen. Annars blir det så att om sekreteraren är t ex rektorn, är det lätt att lämna alla frågor och problem till rektorn att lösa och det håller inte. Jag tycker inte om sådana korporativistiska organ!

Elgitarr blir elektrongura

Nu lanserar den välkända gitarrfabrikanten Gibson, en elektronisk gitarr döpt till Media Accelerated Global Information Carrier, eller MaGiC. Gitarran ser ut och känns som den, bland såväl veteraner som nyfrästa elgitarrister, så populära Les Paul-modellen men den kommer att ha ett datauttag i stället för analogplugg. Alla strängar kan programmeras till individuella toner och volymer som sedan leds till en dator. En av fördelarna ska vara att den ger renare sound. Nu är det alltså slut med den skitiga rocken. (DN)

Niemi populär i USA

Populärmusik från Vittula ägs nu av var tionde svensk men bara var 30:e amerikan äger senaste Harry Potter-boken. Fullständigt lysande recensioner får Mikael Niemis bok i USA, nu översatt till engelska. Bland andra skriver Los Angeles Times och New York Times lyriskt om boken där "varje kapitel är ett epos i miniatyr". Även i Storbritannien trängs superlativerna i pressomdömena. Kritikerna vid London Observer säger sig aldrig ha läst något liknande. "En utomordentlig roman: dräplig, värvördig, oanständig." (DN)

Fler kulturhus på gång

Luleå kommun har beslutat att bygga ett kulturhus som beräknas ska stå färdigt 2006. Byggnaden kommer att innehålla en konserthall, bibliotek och konsthall. – Nu får Luleå äntligen sitt kulturhus, säger Karl Petersen kommunalråd i Luleå. I tider av besparingar behöver vi kulturen. Beslutet att bygga kulturhuset bidrar till att bredda och utveckla kulturlivet inte bara i Luleå utan även för övriga delar av länet, berättar Karl Petersen. Mellan 200 och 300 miljoner beräknas Luleå kulturhus kosta.

Kulturskolan i Lerum är Årets Arbetsplats

Kulturskolan i Lerum blev mottagare av utmärkelsen Årets Arbetsplats 2003 i Lerums kommun med motiveringen: "För att med enkla medel ha gått från ett enmansuppdrag till en gemenskap som också tydliggjort den professionella rollen, och resulterat i arbetsglädje och kvalitet." Syftet med priset är att uppmärksamma och sprida de goda exemplen inom organisationen, förklarar kommundirektör Gunnar Jonsson. Ackompanjerad av ett örönbäddande jubel tog Kulturskolans chef Bosse Lindqvist emot diplom, blommor och en check på 10 000 kr från kommunalrådet Henrik Ripa. – Jag är den lycklige chefen för Kulturskolans 28 anställda, berättade Bosse Lindqvist, och det här är vårt gemensamma pris, för vad är en chef utan medarbetare? – Det som bidragit till det goda arbetsmiljöet tror jag dels är att vi har organiserat oss på ett smart sätt med tydliga arbetsuppgifter så att vi kan fokusera på det som är viktigt, lärandet med alla dess möjligheter. USK:en är begrävd och vi frågar oss vad en rimlig arbetsbörda innebär. Frihet under ansvar skapar arbetsglädje, förklarar Bosse Lindqvist.

Avhandlar kommunal kulturpolitik

David Karlsson forskar på förvaltningshögskolan vid Göteborgs universitet och har just skrivit en avhandling om den kommunala kulturpolitiken. En chimär av endrätt – en studie med fokus på den kommunala kulturpolitiken. I pressmeddelandet går att läsa att det finns en myt om den lokala politiken som gör fällande att den av någon anledning skulle vara mindre ideologisk än annan politik. En sådan föreställning är farlig för demokratin, menar David Karlsson med stöd från en enkät riktad till 1 800 politiker i nämnder med ansvar för kulturfrågor. (Nytt om kultur och fritid)

Aneby årets jazzkommun 2004

I Aneby startades en av landets äldsta jazzklubbar, redan 1962 drogs den igång. Inte mindre än 120 medlemmar har klubben vilket får ses som en stark prestation i en kommun med 9.000 invånare. Och medlemsantalet sågs växa sakta men säkert. Årets jazzkommun utses av Svenska Jazzrisförbundet. (Mitt i musiken)

Musikskolan i Karlshamn räddas

Nu blir det grundskolan och anran kommunal verksamhet som ska spara i Karlshamn sedan Bus-nämnden, nämnden för barn, ungdom och skola nu sagt ja till ett alternativt sparförslag. Det tidigare hotet låg på en 25-procentig nedskärning av musikskolan i Karlshamn. Flera partier reserverade sig dock mot hela eller delar av förslaget, och nu återstår att se hur kommunstyrelse och fullmäktige ställer sig. I arbetsgruppsens sparförslag finns bara en konkret besparing med. Den innebär att musikskolan nu ska driva kommunala musikskolan i samma utsträckning som tidigare men också täcka upp all musikundervisning i grundskolan. En annan möjlig besparing menar nämnden, är att samordna vissa musikskolejänster med grannkommuner.

Från Vilhelmina till Kina via New York

Gitarrpedagogen i Vilhelmina, Charlotta Johansson har just medverkat i en TV inspelning i New York till firandet av det kinesiska nyåret 22 januari. Programmet sändes via satellit till Kina. Charlotta sjöng i en kör men tilldelades solot som sjöngs på italienska. I övrigt varierade språken och den svenska kören fick även anledning att testa sina kunskaper i det kinesiska tungomålet. – Festligt, tycker jag, att en musiklärare från Vilhelmina i Lappland åker till USA och spelar in TV till det kinesiska folket, rapporterar hennes kollega Mats Landin från Vilhelmina musikskola.

...och nya medlemmar ansluter sig

Den senaste medlemsansökan till SMoK kommer från Sätters kommun och betyder att 241 kommuner nu är anslutna till Sveriges Musik- och Kulturskoleråd, SMoK.

Julkryssvinnare

Smockan gratulerar Astrid Lydig i Hägersten som skickat in rätt lösning av Julkrysset.

Den geniala idén

www.nilton.se

Magic

Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop Transportera • Förvara I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa dig bäst!

Nilton AB • Älgvägen 1 • 428 34 Källered
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45

Hon slits mellan musik och politik

– Av Olof Wigren –

Kristina Axén Olin (m) är musikläraren som blev rikspolitiker.

Framträdande sådan dessutom.

I oktober 2002 blev hon gruppleddare för Moderaterna i Stockholms stadshus och därmed också oppositionsråd.

Musiken är fortfarande viktig för henne. Både att lyssna till och att utöva. Men de politiska uppdragen gör att det egna spelandet inskränker sig till blygsam nivå för närvarande.

– Jag hoppas kunna prioritera det mer framöver, säger hon.

Det var inte tänkt att barnledigheten från musiklärar- och biträdande skollärdararbetet hösten 1997 och våren 1998 skulle utmytna i en snabb färd till den politiska toppen. Men Kristina kom att engagera sig hårt i valrörelsen och när den resulterade i framgång ville valberedningen i Moderaterna se henne som Socialborgarråd.

– Valet att tacka ja var inte alls självklart eftersom jag älskar mitt arbete med musik, men jag har också under många år haft ett stort intresse för socialpolitik. Så jag sa ja och på den vägen är det nu, säger hon.

Den musikaliska banan startade på allvar på Adolf Fredriks musikskola, fortsatte på musiklinjen på Södra Latin, en högre specialkurs i musik och Musikhögskolans musik- och rytmiklärutbildning 1984–87. Från 1987 fram till 1998 var Kristina Axén Olin musiklärare o c h biträdande rektor på Maria Elementar.

Vilka upplevelser bär du främst med dig från musiklärarperioden?

– Jag har många minnen från mina elva år som musiklärare och möjligen är de allra starkaste när jag med stor energi övat och gjort ett framträdande med eleverna. Det har varit både musikal, julspele, konserter och annat som när man äntligen är framme vid slutresultatet blir så starka upplevelser. Värmen och stoltheten över vad eleverna presenterar är rörande.

Musik- och kulturskolans framtid diskuteras ofta. Hur ser du på den?

– Jag är orolig över de neddragningar vi nu ser. Många gånger tror jag verkligen

att det är värt att satsa på kultur, musik och annat eftersom jag tror att det kan vara en investering i framtiden. Den unika situation Sverige har haft med många som spelar och sjunger är dessvärre på väg att förstöras men jag hoppas att vi är många som på olika sätt kan se till så att detta inte sker.

Kristina fortsätter:

– Sedan tror jag inte att mer skattepengar till kulturen är den enda lösningen utan det handlar naturligtvis om många saker. Jag tror till exempel att vi föräldrar i Stockholm kan tänka oss att betala en större avgift till Kulturskolan i stället för de neddragningar vi nu ser. Många familjer betalar betydligt mer till barnens idrott ju. Om man dessutom sänker kommunalskatten blir detta fullt möjligt.

Ge de dina bästa argument till att värna om musiken och kulturen!

– Alla vi människor har behov av värden vid sidan om det praktiska. För mig är musik och konst uttrycksmedel, ytterligare ett språk men också en ventil för känslor. Därför kan musik både vara ett njutningsmedel, ge höjd livskvalitet men också vara en investering som jag sa tidigare. Barn och unga som sjunger och spelar ihop får förhoppningsvis respekt för allas lika värde och slår inte ner varandra!

Beskriv dig själv med tre ord.

– Det är mycket svårt, men kanske passar de här orden bäst: engagerad, stark och rastlös.

Och hur tror du att din närmaste omgivning uppfattar dig?

– Jag gissar att de ser mig som ganska beslutsam och en person som skrattar mycket.

Vilka har gjort starkaste intryck på dig?

– Det finns så många! Allt från min första underbara förälder Astrid Ribenius till min musiklärare på Maria, Reinhold Wahlgren. Politiskt finns andra förebilder som Churchill, Thatcher och Bill Clinton utomlands och Gösta Bohman här i svensk politik. Min mormor var en annan förebild. Varm, stark, engagerad och jordnära.

Vad spelar du helst?

– Piano. Men jag spelar lite av varje. Ock så sjunger jag.

Vad gör du helst en ledig dag?

– Då är jag med familjen. Gärna på Skansen eller Operan. Men stannar gärna hemma och spelar piano också.

Foto: Bertil Strandell, Soudis Strandell

” vi föräldrar i Stockholm kan tänka oss att betala en större avgift till Kulturskolan ”

FAKTA

Namn: Kristina Axén Olin.

Ålder: Fyller 42 år i år.

Bor: I Enskede.

Familj: Maken Mats, barnen Maria, två år, Magnus, sex år och Cecilia, nio år.

Aktuell: Ständigt, som oppositionsråd och gruppleddare för Moderaterna i Stockholms stadshus samt ordförande i polisstyrelsen för Stockholms län.

Tjänar: – Dubbelt så mycket som en musiklärare.

Kör: – Minibuss.

Läser: – Dalai Lamas "Råd från hjärtat".

Ser: – Nästan aldrig på TV, försöker dock se Nyheterna.

Lyssnar: – Ofta. Och gärna på svensk musik.

Skrattar: – Ofta och mycket, gärna åt barnsliga skämt.

Gråter: – Inte så ofta, men det händer när jag ser en sorglig film.

Älskar: – Spontana, ärliga och varma människor.

Ogillar: – Lögner och falskhet.